

תגמולים לנפגעי פעולות איבה

חוברת זו מסבירה את תנאי הזכאות לתגמולים לנפגעי פעולות איבה. דברי ההסבר הם כלליים, ואין לראות בהם נוסח מלא ומוסמך של החוק. כל האמור בלשון זכר מכוון גם לנשים.

תוכן העניינים

7	מה בחוברת - מידע כללי	פרק 1
8	קשר ראשוני לאחר האירוע - תמיכה נפשית וסיוע כספי למשפחות	פרק 2
9	על מי חל חוק נפגעי איבה?	פרק 3
11	כיצד מגישים תביעה לתגמול?	פרק 4
13	הזכאות לטיפול רפואי	פרק 5
13	החזר הוצאות עקב טיפול רפואי	
14	מימון טיפולי שיניים לנפגעים קשים	
15	תגמול בתקופת הטיפול הרפואי (תט"ר)	פרק 6
16	הגשת תביעה	

18 **כיצד נקבעת דרגת הנכות? פרק 7**

18	תפקיד הוועדה הרפואית
18	הנחיות לנבדק בהופיעו בפני הוועדה הרפואית
19	חישוב דרגת הנכות
19	הזמנה לבדיקה חוזרת
20	בקשה לדיון חוזר
20	ערעור על החלטת הוועדה הרפואית

21 **תגמולי נכות פרק 8**

21	הגשת תביעה
21	מענק נכות חד פעמי
22	תגמול נכות חודשי
23	תוספות ותגמולים מיוחדים לנכים קשים
23	תוספת לנכים בדרגת 100% מיוחדת
23	תגמול לנכה נצרך
24	תגמול לנכה מחוסר פרנסה
25	תגמול מיוחד לנכים העונים על קריטריונים מיוחדים (תג"מ)
26	תוספת תגמול למבוגרים
27	נכה שנפטר

28 **הטבות ומענקים פרק 9**

28	תוספת למימון צרכים מיוחדים ("עזרת הזולת")
31	מלווה לנכה
31	כלב נחייה לעיוורים
32	ציוד עזר רפואי וציוד ביתי מיוחד
32	ציוד למשותקים

32	ציוד לעיוורים
32	ציוד לפגועי יד או קטועי יד
33	סיוע ברכישת רכב רפואי
33	דמי נייודות לזכאים לרכב רפואי
34	השתתפות ברכישת טלפון סלולרי לרכב (לנכים קשים)
34	דמי נסיעה (למי שאינם זכאים לרכב רפואי)
35	מענק שנתי לביגוד
35	מענק שנתי לנעליים
35	מענק חימום
36	מענק קירור
37	מענק מעלית
37	השתתפות בביטוח שנתי למעלית (לנכים בכיסא גלגלים)
37	ציוד רפואי מיוחד לנפגעים קשים
37	מימון יציאה לחמי מרפא
38	מענק הבראה שנתי
39	מענק להחזר של מס הכנסה
39	מענק לימודים לילדי נכים הלומדים במוסד להשכלה גבוהה
40	מענק לרגל נישואים או כניסה לדירה
40	החזר מס קנייה ומע"מ על מכשירי חשמל ביתיים
41	סידור נכה במוסד סיעודי
41	הנחה בשכר דירה לדיירי עמידר
42	סיוע בדיוור לבעלי דרגות נכות עד 100%
42	הלוואות לשיפור דיור
42	מענק לרכישת דירה ראשונה (למחוסרי דיור)
43	מענק להחלפת דירה

43	פטור והנחות בעת רכישת דירה
44	הנחה בארנונה
44	סיוע בדיוור לנכים קשים בדרגת נכות 100% מיוחדת
44	מענק לרכישת דירה
44	החזר דמי חכירה
44	החזר דמי היוון
44	התקנת שער חשמלי
44	מענק אחזקת בית
45	השתתפות בחשבון הטלפון ובהתקנת מכשיר טלפון
45	פטור מאגרת טלוויזיה
46	השתתפות בתשלום ביטוח בריאות
46	הנחה בדמי נסיעה ברכבת
46	מענק לנכים המתקיימים מתגמולים מיוחדים
47	סיוע בשיקום פרק 10
47	הכשרה מקצועית והשכלה גבוהה
48	השתתפות בשכר לימוד
49	דמי מחיה
49	מימון לימודי הכנה לתעודת בגרות
49	מימון מכינה קדם-אקדמית
49	לימודים בחו"ל
50	שיקום כלכלי בעסק עצמאי
50	החזר מס קנייה על רכישת ציוד לעסק
50	מענק לתשלום מסים על רכישת רכב
51	שיקום חוזר

51	טיפול נפשי על ידי פסיכולוג
52	פרויקטים שיקומיים לנכים פגועי נפש ופגועי ראש
52	חונכות ושיעורי עזר
52	דירור מוגן
52	מימון מלווה ואש"ל לנכים קשים הנוסעים לחו"ל
54	סיוע מיוחד לעיוורים
54	השתתפות בהוצאות נסיעה
54	דמי הקראה
54	הטבות מיוחדות
54	טיפול שנייים לנכים המתקיימים מתגמולים מיוחדים
54	עזרה מיוחדת ללומדים לקראת תארים אקדמאיים
54	סיוע בתחומי מערכות ממוחשבות
55	פרק 11 בחירה בין תגמולים
55	בחירה בין תגמול לנפגע פעולת איבה לבין גמלה אחרת
57	פרק 12 ארגון נפגעי פעולות איבה
58	פרק 13 ערעור על החלטת המוסד לביטוח לאומי
60	פרק 14 סניפי המוסד לביטוח לאומי

פרק 1 מה בחוברת – מידע כללי

בחוברת זו מפורטות זכויותיהם של נכים נפגעי פעולות איבה, והנחיות כיצד לממש אותן.

מהי פגיעת איבה?

פגיעת איבה היא אחת מאלה:

- פגיעה מפעולות איבה של כוחות אויב, לרבות פעולות איבה שארעו מחוץ לישראל ומטרתן היתה פגיעה בעם היהודי.
- פגיעה בשגגה מידי אדם עקב פעולות איבה של כוחות אויב, או פגיעה בשגגה בנסיבות שהיה בהן מקום לחשש סביר שתבוצע פעולת איבה.
- פגיעה מנשק שהיה מיועד לפעולות איבה של כוחות אויב, או פגיעה מנשק שהיה מיועד נגד פעולה כזאת, חוץ מפגיעה שנפגע בה אדם בן 18 ומעלה בזמן שהוא עושה מעשה פשע או עובר עבירה שיש בה זדון או רשלנות פושעת.

מהן הזכויות של נכים נפגעי פעולות איבה בביטוח הלאומי?

נפגעי פעולות איבה ובני משפחותיהם זכאים, על פי החוק, לתגמולים כספיים ולהטבות שונות, המיועדים לסייע להם ולתמוך בהחלמתם - כגון תגמולים חודשיים, שיקום, מענקים שנתיים ומענקים חד-פעמיים.

הזכאות נקבעת על פי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה תש"ל-1970. התגמולים הכספיים נקבעים על פי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959, והם מחושבים בדרך כלל על פי שכרם של עובדי מדינה בדירוג המינהלי ומתעדכנים בהתאם לעדכונים במשק (הסכמי עבודה או תוספות יוקר).

לקבלת מידע מפורט יותר או לקבלת מענה לשאלות ספציפיות, הקורא מוזמן לפנות בכתב או בעל פה למחלקות נפגעי איבה או שיקום בסניפי המוסד לביטוח לאומי (ראה רשימת סניפים בסוף החוברת).

פרק 2

קשר ראשוני לאחר האירוע - תמיכה נפשית וסיוע כספי למשפחות

מיד לאחר האירוע, ייצרו עובדי השיקום (עובדים סוציאליים בעלי הכשרה מיוחדת) קשר עם הנפגעים ועם בני משפחותיהם, ומעתה ואילך יעמדו לרשותם במתן ייעוץ, הדרכה והכוונה בכל בעיה: נפשית, חברתית ומשפחתית. בנוסף, ידריכו העובדים את בני המשפחה כיצד לממש את הזכויות והשירותים השונים המגיעים להם.

במוסד לביטוח לאומי קיימת גם מערכת של מתנדבים ושירותים תמיכתיים נוספים. לקבלת פרטים נא לפנות למחלקות השיקום בסניפים (ראה רשימת סניפים בסוף החוברת).

החזר הוצאות לבני המשפחה

הביטוח הלאומי מחזיר הוצאות לבני המשפחה בתחומים הבאים:

- אובדן הכנסה בזמן ועקב האשפוז
 - הוצאות מחיה (כלכלה) בעת השהייה בבית החולים
 - לבני משפחה המתגוררים רחוק מבית החולים - הוצאות לינה ונסיעות
 - שיחות בטלפון הנייד
 - שכירת טלוויזיה
 - חניה
 - מתן מענה למצבים מיוחדים
- הסיוע ניתן לבני משפחה מדרגה ראשונה (בן/ת זוג, הורה, ילד, אח/ות).
גובה הסיוע נקבע בהתאם לחומרת הפגיעה והמצב המשפחתי.

טיפול פסיכולוגי

נכים שקשה להם לתפקד בחיי היום-יום זכאים גם למימון טיפול פסיכולוגי, בהתאם להערכת עובד השיקום (ראה פירוט בפרק 10).

פרק 3 על מי חל חוק נפגעי איבה?

החוק חל על מי שהוא אחד מאלה:

- אזרח ישראל או תושב ישראל, בין שנפגע בישראל ובין שנפגע מחוצה.
 - אזרח ישראל או תושב ישראל, המתגורר בשטחי יהודה שומרון ועזה.
 - אזרח ישראל שנפגע מחוץ לישראל, ולא חלפה שנה מהמועד בו חדל להיות תושב ישראל.
 - מי שנכנס לישראל כחוק על פי אשרה או רישיון שניתנו לפי חוק הכניסה לישראל, או מי שפטור מאשרה (כגון בעל דרכון דיפלומטי, תייר ממדינה שישראל פטרה אותה מחובת אשרה וכיו"ב) ונפגע בשטח מדינת ישראל או בשטחי יהודה, שומרון וחבל עזה.
 - תושב שטחים שבידו תעודת זהות ישראלית שנפגע בתחום הקו הירוק.
 - תושב שטחים שבידו התר כניסה ממפקד כוחות הצבא בשטח, שנפגע בתחום הקו הירוק.
 - תושב חוץ שנפגע תוך כדי ועקב עבודתו אצל מעביד ישראלי בחו"ל.
- "מעביד" לעניין זה - מדינת ישראל או מעביד אחר לפי אישור שר הרווחה. מדינת ישראל כמעביד - שגרירויות וקונסוליות ברחבי העולם, משלחות שונות מטעם המדינה וכו'.

רשימת מעבידים ישראליים בחו"ל שאושרו על ידי שר העבודה והרווחה לעניין תשלומים לנכים נפגעי איבה:

1. צים - חברת השיט הישראלית בע"מ
2. אל-ים - אניות תפזורת (1967) בע"מ
3. ימית - חברה להובלת דלק בע"מ
4. ימים - חברה להובלת פרי בע"מ
5. חברה להשקעות למפעלים בע"מ
6. קווים - חברת אניות בע"מ
7. אטלנטיק - חברה לדיג וספנות בע"מ

8. מירון ספנות בע"מ
9. ים-סוף - חברה לדיג ולספנות בע"מ
10. מור - חברה לספנות בע"מ
11. בת גולן - קווי הים התיכון בע"מ
12. אופיר - מימון ונכסים בע"מ
13. אניות - קווי הים התיכון בע"מ
14. טיראן - קווי הים התיכון בע"מ
15. ספי-ים בע"מ
16. גדות-ים בע"מ
17. בנק הספנות לישראל בע"מ
18. שירותי טנקרים בע"מ
19. נתיבי נפט בע"מ
20. הסוכנות היהודית לארץ ישראל
21. קרן היסוד המגבית המאוחדת לישראל
22. סולל בונה ארצות חוץ בע"מ
23. פיתוח מקורות מים ארצות חוץ בע"מ
24. אגרי דב - חברה לפיתוח חקלאות ארצות חוץ בע"מ
25. אל על נתיבי אוויר לישראל בע"מ
26. ג'רוזלם פוסט פבליקיישנס בע"מ
27. פלסטין פוסט בע"מ
28. ידיעות אחרונות בע"מ
29. בנק לאומי לישראל בע"מ
30. בנק דיסקונט בע"מ
31. בנק הפועלים בע"מ
32. מפעל מלווה העצמאות והפיתוח (הבונדס)
33. ההסתדרות הציונית העולמית.

שים לב,

אם נפגעת בפגיעת איבה בחו"ל ואתה זכאי לפיצוי לפי דיני המדינה שבה נפגעת או הארץ שבה אתה תושב - אינך זכאי לתגמולים לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה.

פרק 4 כיצד מגישים תביעה

תביעה לקבלת תגמולים מגישים על גבי טפסים מיוחדים, שניתן לקבלם בסניפים, באמצעות הדואר או דרך אתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי (רשימת סניפים וכתובות בסוף החוברת).

פרטים חשובים הקשורים להגשת התביעה

הרשות המאשרת במשרד הביטחון

הרשות המאשרת היא גוף המתמנה על ידי שר הביטחון, ואישורה מהווה תנאי מוקדם לכל הגשת תביעה.

אם החלטת להגיש תביעה לקבלת תגמול נכות כתוצאה מפגיעת איבה, עליך לשים לב לדברים הבאים:

1. התביעה מותנית באישור הרשות המאשרת

רק לאחר שהרשות המאשרת תקבע כי הפגיעה עונה על הגדרת החוק לפגיעת איבה, יטפל המוסד לביטוח לאומי בזכויותיך.

שים לב: בירורים שונים שתבצע הרשות, באמצעות המוסד לביטוח לאומי או באמצעות גורמים אחרים, עלולים לעכב את מתן החלטה.

2. ניתן לערער על החלטת הרשות המאשרת

אם תביעתך לא אושרה בידי הרשות המאשרת, אתה רשאי לפנות לוועדת העררים ולהגיש ערר בכתב, וזאת בתוך חודשיים מקבלת החלטה. הכתובת להגשת הערר:

בית המשפט המחוזי, רח' ויצמן 1 תל אביב 64239.
החלטת הוועדה לעררים הינה סופית.

3. מועד הגשת התביעה

את התביעה לתגמול יש להגיש בתוך שנה מיום הפגיעה. הגשת תביעה שלא במועד עלולה לפגוע בזכויותיך לתגמולים.
המוסד לביטוח לאומי רשאי לדחות תביעה שהוגשה באיחור.

4. מחובתך להודיע לנו על כל שינוי שחל בפרטיך האישיים
מחובתך להודיע למוסד לביטוח לאומי על כל שינוי שחל בפרטיך האישיים, כגון החלפת כתובת או שינוי במצב משפחתי או הרפואי, בצירוף המסמכים המתאימים (אם נישאת - צרף צילום תעודת נישואין; אם נולד לך ילד - צרף תעודת לידה וכו'). את ההודעה על השינוי יש למסור בסניף הסמוך למקום המגורים.

אי־מסירת פרטים עלולה לפגוע בתשלום התגמול.

5. התגמול יופקד לחשבונך בלבד
המוסד לביטוח לאומי ישלם את התגמול לחשבון הרשום על שמך בלבד (בעלי חשבון משותף יתבקשו לפתוח חשבון חדש על שמם). עם זאת, ניתן לשלם את התגמול למקום שהתובע תלוי בו למחייתו, כמו קיבוץ או מושב שיתופי.

אופן התשלום

התגמול יופקד לחשבון הבנק של התובע ביום האחרון (30 - 31) עבור אותו החודש. אם ברצונך לשנות את מקום התשלום עליך להגיש בקשה על גבי הטופס המתאים. יש לצרף המחאה מבוטלת או אישור מהבנק שהחשבון על שמך.

פרק 5 הזכאות לטיפול רפואי

הטיפול הרפואי בנפגע פעולת איבה כולל אשפוז וטיפול בפגיעות שנגרמו כתוצאה מהפיגוע (כולל טיפולי שיניים לנפגעים - נא ראה בהמשך), תרופות, מכשירי עזר רפואיים, החלמה ושיקום. טיפול רפואי ניתן לקבל בבתי החולים הממשלתיים ובקופות החולים, על סמך אישור המוסד לביטוח לאומי שהפגיעה הוכרה בפגיעת איבה ועל סמך התחייבות כספית מן המוסד.

הנפגע זכאי גם לקבל עזרה ראשונה ממגן דוד אדום ומכל רופא או מוסד רפואי הסמוכים למקום הפגיעה.

על הנפגע לציית להוראות הרופא בנוגע לטיפול הרפואי, כדי לשמור על זכותו לתגמולים.

החזר הוצאות עקב טיפול רפואי

תרופות

ניתן לקבל החזר על קניית תרופות הקשורות לפגיעה ואשר לא סופקו על ידי השירות הרפואי הציבורי. לקבלת החזר יש לפנות לסניף המוסד הלאומי הסמוך למקום המגורים, בצירוף מרשמי התרופות והקבלות מבית המרקחת.

נסיעות

נפגע פעולת איבה זכאי להחזר הוצאות על נסיעות לצורך קבלת הטיפול הרפואי. ההחזר יינתן רק כאשר הטיפול הרפואי נעשה בסמוך למקום המגורים, ועל ידי מוסד רפואי ציבורי מוכר.

לבקשה יש לצרף אישור בכתב מן הגוף המטפל (קופת חולים, בית חולים וכו'), שבו יצוינו תאריך וסוג הטיפול שניתן וכן קבלות לפי הצורך, כמפורט להלן:

נפגע שנסע בתחבורה הציבורית (אוטובוס, מונית שירות וכו') יחתום על הצהרה המפרטת את מסלול הנסיעה ומחירה (אין צורך לצרף כרטיסי נסיעה). ההחזר ייקבע לפי מחירי התחבורה הציבורית.

נפגע שנסע במונית מיוחדת או באמבולנס (לאחר שהרופא המטפל, באישור רופא המוסד לביטוח לאומי, קבע שמצבו אינו מאפשר לו נסיעה בתחבורה הציבורית) - יצרף קבלות על הוצאות הנסיעה.

נפגע שנסע ברכבו הפרטי יקבל החזר לפי ק"מ (על פי התעריף המשולם לעובד מדינה).

דמי החלמה רפואית

ניתנים לאחר אשפוז ממושך או לאחר ניתוח, בהמלצת הרופא המטפל ובאישור רופא המוסד לביטוח לאומי.

שים לב,
המוסד לביטוח לאומי אינו מחזיר הוצאות על טיפול רפואי פרטי,
ו/או טיפול אלטרנטיבי.

תימון טיפולי שיניים לנפגעים

למימון טיפולי שיניים זכאי נכה בדרגת נכות 100% מיוחדת, או 50% ויותר עקב פגיעת ראש, או 20% ויותר עקב מחלת נפש על-פי התנאים הקבועים בהוראות. הטיפול ניתן גם אם הפגיעה בשיניים לא קרתה בעת האירוע.

הטיפול כולל טיפול מונע, משמר ופרותטי (תותבות) והוא יינתן על ידי רופאי שיניים במרפאות קופות החולים או רופאי שיניים המופיעים ברשימה של המוסד לביטוח לאומי (ניתן לקבל את הרשימה בסניפים).

אם בחרת בטיפול פרטי (רופא שיניים שאינו מופיע ברשימה הנ"ל), תוכל לקבל החזר חלקי בהתאם להסדר של המוסד לביטוח לאומי עם הרופאים שברשימה.

פרק 6 תגמול בתקופת הטיפול הרפואי (תט"ר)

נפגע בפעולת איבה שנמנע ממנו לעבוד (על פי תעודה רפואית ובאישור רופא המוסד) עקב קבלת טיפול רפואי, זכאי בתקופת הטיפול לתגמול מיוחד המכונה תט"ר ("תגמול טיפול רפואי")¹. זאת בתנאי שלא משולם לו שכר או פיצוי אחר בתקופה זו. תקופת התשלום: עד תשעה חודשים מיום הפגיעה. תביעה לתשלום מעבר לכך טעונה אישור רופא במשרד הראשי.

מי שבנוסף לתגמול טיפול רפואי (תט"ר), זכאי באותה תקופה גם לקצבאות אחרות ממשרד האוצר או מביטוח לאומי, מהתגמול ינוכו במלואן, הקצבאות שמשולמות לו באותה תקופה.

מי שלא עבד לפני הפגיעה:

התגמול למי שאין לו ילדים, או שילדיו בגרו (מעל גיל 18), יהיה 97% ממשכורת עובד מדינה בדרגה 22 בדירוג המינהלי (4,674 ש"ח החל ב-1.4.08). מי שהיה מאושפז בבית חולים 14 יום או יותר ברציפות יקבל 75% מהנ"ל.

הורה לילדים קטינים (עד גיל 18) - 125.8% ממשכורת עובד מדינה בדרגה 22 בדירוג המינהלי (6,055 ש"ח החל ב-1.4.08).

מי שעבד לפני הפגיעה:

התשלום למי שעבד לפני הפגיעה (שכיר או עצמאי) יחושב על פי ממוצע הכנסתו (לאחר ניכוי מס הכנסה, ביטוח לאומי וביטוח בריאות) בשלושת החודשים שקדמו ל"תאריך הקובע" (תאריך הפגיעה או תאריך ההזדקקות לתשלום). בכל מקרה, התגמול לא יעלה על התשלום המרבי שמקבל חייל ישראלי בשירות מילואים, ולא יפחת מהתגמול שמקבל אדם שלא עבד לפני הפגיעה.

1. לא כולל נכים בדרגות נכות 0% עד 9%.

שכיר, שקיבל שכר ממעסיקו בתקופת האי כושר - יועבר התגמול ישירות למעסיקו אשר יזכה את מאזן ימי המחלה/חופשה שלו (יש לצרף לבקשה אישור בכתב של המעסיק על התשלום). במקרה זה, המעסיק זכאי גם להחזר הסכומים שהפריש עבור העובד לקרנות סוציאליות למיניהן באותה תקופה. ההחזר יועבר ישירות למעסיק.

עובד עצמאי זכאי לתגמול בגובה התגמול שמשולם למי שלא עבד לפני פגיעתו, ולסכום גבוה מזה אם יוכיח, באמצעות הצגת שומות, כי שיעור הפגיעה בהכנסותיו בתקופת האי כושר גדול יותר.

נפגעים עד גיל 18

נפגעים בני 14 - 18 שנים שלא עבדו לפני תחילת זכאותם לתגמולים, יקבלו מחצית מהסכום שמקבל אדם שלא עבד לפני פגיעתו. אם שהו באשפוז 14 ימים או יותר ברציפות - יקבלו תגמול מופחת.

נפגעים בני 14 - 18 שעבדו בעבודה רגילה (לפני זכאותם לתגמול) יקבלו תגמול על פי הכנסתם (לאחר ניכוי מס הכנסה, ביטוח לאומי וביטוח בריאות), אך לא פחות מהתגמול שמקבלים בני גילם שלא עבדו לפני הזכאות לתגמול.

ילדים שלא מלאו להם 14 שנים אינם זכאים לתגמול בעת הטיפול הרפואי, אך יוכלו להגיש תביעה לתגמול נכות. דרגת נכותם תיקבע מיום הפגיעה.

הגשת תביעה

תביעה לתגמול בעת טיפול רפואי (תט"ר) יש להגיש על גבי הטופס: **"הודעה על פגיעה בפעולת איבה ותביעת תגמול לטיפול רפואי"**. יש לציין את מספר חשבון הבנק של התובע ואת פרטי הבנק שבו מתנהל החשבון.

שים לב,

אישור התביעה מותנה באישור הרשות המאשרת. יש להגיש את התביעה בתוך שנה מיום הפגיעה. המוסד לביטוח לאומי רשאי לאשר תביעה שהוגשה באיחור, לתקופה רטרואקטיבית של עד 12 חודשים ממועד הגשתה.

ואלה המסמכים שעליך לצרף לתביעה:

- אישור מתחנת המשטרה המקומית. אם הפגיעה אירעה בשטחי יהודה ושומרון - אישור מצה"ל.
- תעודות רפואיות על אי-כושר לעבוד, חתומות בידי רופא הפועל מטעם שירות רפואי מוסמך.
- אישור מהבנק או המחאה מבוטלת, המאשרים שאתה בעל החשבון, שבו אתה מבקש לקבל את הקצבה.
- **שכיר** יצרף אישורים על שכרו בשלושת החודשים שלפני הפגיעה (יש לפרט כל חודש בנפרד, לרבות תשלומים למס הכנסה, לביטוח לאומי ולביטוח בריאות).
- **עצמאי** יצרף שומות ממס הכנסה לגבי השנה השוטפת והשנה שקדמה לפגיעתו על מנת להוכיח את שיעור הפגיעה בהכנסותיו.

פרק 7

כיצד נקבעת דרגת הנכות

נפגע בפעולת איבה שהגיש תביעה לתגמול נכות, יוזמן להופיע בפני ועדה רפואית, שבסמכותה לקבוע את דרגת נכותו לתקופה זמנית או קבועה, לפי חומרת הפגיעה.

תפקיד הוועדה הרפואית

תפקיד הוועדה הרפואית הוא להעריך את דרגת הנכות של הנפגע, על-פי החומר והבדיקות הרפואיות, ולתת לכך ביטוי באחוזים.

חברי הוועדה הרפואית הם רופאים מומחים המתמנים על ידי שר הרווחה. הרכב הוועדה יכול לכלול רופא אחד או יותר, בהתאם לצורך. החלטות הוועדה מתבססות על הבדיקות הרפואיות ועל מבחנים מיוחדים לקביעת דרגת הנכות.

מבחנים לקביעת דרגת הנכות

זוהי רשימת פגיעות ומחלות, כאשר לכל פגיעה ומחלה נקבעו אחוזי נכות, עם פירוט המגבלות שהן גורמות. בחישוב אחוזי הנכות לנפגע אין לוקחים בחשבון פגם שהיה לפני הפגיעה, או פגם שנגרם אחריה ושלא כתוצאה ישירה ממנה.

הנחיות לנבדק בהופיעו בפני הוועדה הרפואית

בפני הוועדה הרפואית נמצא תיקך הרפואי, הכולל מסמכים אודות פציעתך/ מחלתך שהתקבלו מהגורמים הרפואיים המוסמכים. הבא בחשבון שהמידע הבסיסי ידוע לחברי הוועדה ולכן חשוב כי תשלים את הידוע בחומר רפואי מעודכן ותביא עמך סיכומי מחלה, אישורים וכד'.

שים לב,

הוועדה הרפואית מוסמכת לקבוע את דרגת נכותך רק בקשר לפגיעה או למחלה שקשורות לפגיעת האיבה שהוכרה לך.

חישוב דרגת הנכות

דרגת הנכות מחושבת כך: כאשר קיימת פגיעה אחת, דרגת הנכות תהיה כדרגת הנכות של אותה פגיעה. לדוגמה: מי שנקבעה לו דרגת נכות בשיעור 40% בגין פגיעה אחת, דרגת נכותו תהיה 40%.

כאשר קיימות כמה פגיעות, שלכל אחת מהן דרגת נכות נפרדת – משקללים את שתיהן. לדוגמה: כאשר יש שתי פגיעות, הראשונה בדרגת 60% והשנייה בדרגת 30%, דרגת הנכות הראשונה תהיה 60% והשנייה תהיה 12% - שהם 30% מתוך 40% הנותרים. כך שדרגת הנכות הכוללת תהיה 72%. על פי צורת חישוב זו, ככל שיש יותר פגיעות, דרגת הנכות נטו לכל פגיעה שמעל לפגיעה היסודית הראשונה הולכת ופוחתת.

כאשר שתי פגיעות או יותר מתייחסות לאיברים זוגיים (לדוגמה: שתי ידיים או שתי רגליים), רשאית הוועדה הרפואית לחבר את דרגות הנכות של איברים אלו. לדוגמה, נכות של 40% ביד אחת ו-30% בשנייה תהיה שווה ל-70% דרגת נכות כוללת.

עם זאת, דרגת הנכות הסופית לא תעלה על 100%. לדוגמה: נכות בשיעור 40% ברגל אחת ו-70% בשנייה שווה ל-100% דרגת נכות כוללת (ולא 110%).

הזמנה לבדיקה חוזרת

אם דרגת נכותך היא זמנית, או שחל שינוי בדרגת נכותך, תוזמן להופיע שנית בפני הוועדה הרפואית. המוסד לביטוח לאומי רשאי להורות על בדיקה חוזרת אחת לשנה, אך ניתן להקדים את מועד הבדיקה אם יש יסוד להניח כי חל שינוי בדרגת נכותך (אך לא פחות משישה חודשים לאחר החלטת הוועדה). אם אינך יכול להופיע במועד שנקבע, עליך להודיע על כך מראש ולקבוע מועד אחר.

שים לב,

אם הוזמנת לבדיקה מחודשת בפני הוועדה הרפואית ולא הופעת לבדיקה במועד, ומיום קביעת דרגת נכותך האחרונה עברו שישה חודשים לפחות - המוסד לביטוח לאומי רשאי להפחית את תגמולך.

בקשה לדיון חוזר

אם אתה סבור כי חלה החמרה במצבך הבריאותי עקב פגיעת האיבה, ועברו שישה חודשים מיום החלטת הוועדה בדבר נכותך, אתה רשאי לבקש דיון מחדש במצבך. יש לצרף לבקשה אישור רופא המעיד על השינוי.

ערעור על החלטת הוועדה הרפואית

אם החלטת הוועדה הרפואית אינה מניחה את דעתך, אתה יכול לערער על כך בפני הוועדה הרפואית העליונה. עליך להגיש את הערר בתוך חודש מיום קבלת ההודעה על ההחלטה (במצבים מיוחדים ניתן להאריך את המועד בחודשיים נוספים. לאחר מכן אין עוד אפשרות חוקית לטפל בערעור). את הערר המנומק יש להפנות למזכירות הוועדה הרפואית בסניף.

באפשרותך לערער על החלטת הוועדה הרפואית העליונה, **בשאלת חוק בלבד**, בפני בית הדין לעבודה. המוסד לביטוח לאומי רשאי לערער על החלטת הוועדה הרפואית בעניינך הן בדרג ראשון והן בשאלת חוק לבית הדין.

שים לב!

- הוועדות הרפואיות הן עצמאיות בהחלטותיהן והמוסד לביטוח לאומי אינו רשאי להתערב בהחלטות.
- אם הגשת ערעור ונודע לך כי הוועדה הרפואית עומדת להפחית את דרגת נכותך - אתה רשאי לבטל את הערעור.

פרק 8 תגמולי נכות

הגשת תביעה

תביעה לתגמול נכות יש להגיש על גבי הטופס: "בקשה לקביעת דרגת נכות ולתשלום תגמול נכות". יש לצרף לתביעה המחאה מבוטלת, או אישור מסניף הבנק של התובע, הכוללים את מספר חשבון הבנק ופרטי הסניף שבו מתנהל החשבון.

שים לב,
אישור התביעה מותנה באישור הרשות המאשרת. יש להגיש את התביעה בתוך שנה מיום הפגיעה. המוסד לביטוח לאומי רשאי לאשר תביעה שהוגשה באיחור לתקופה רטרואקטיבית של עד 12 חודשים מיום הגשתה.

מענק נכות חד־פעמי

נכים בדרגת נכות קבועה (לצמיתות) בשיעור של 10% עד 19%
נכה שנקבעה לו דרגת נכות קבועה (לצמיתות) בשיעור 10% עד 19% - זכאי למענק נכות חד־פעמי.

שים לב,
אם הגשת ערעור לוועדה הרפואית לעררים על גובה אחוזי הנכות שנקבעו לך - ישולם לך המענק רק לאחר הערעור, כאשר תיקבע דרגת נכותך מחדש.

כיצד מחושב המענק?

"השכר הקובע" לחישוב המענק: 117% ממשכורתו של עובד מדינה בדרגה 17 בדירוג המינהלי (3,581 ש"ח החל ב־1.4.08).
כדי לחשב את גובה המענק מכפילים את הסכום המתקבל מאחוזי הנכות במספר החודשים המתאים, לפי הטבלה:

חישוב מענק נכות חד־פעמי

19%	18%	17%	16%	15%	14%	13%	12%	11%	10%	דרגת הנכות
215	201	193	185	175	166	155	142	125	108	מספר החודשים

דוגמה: נכה בדרגת נכות 15% יקבל 15% מ"השכר הקובע", כפול 175.

נכים בדרגת נכות זמנית בשיעור של 10% עד 19%

נכה שנקבעה לו דרגת נכות זמנית בשיעור 10% עד 19% - זכאי למענק נכות חד פעמי. המענק מחושב כך - גובה התגמול שמשולם לנכה בדרגת 10%, כפול מספר חודשי הזכאות של הנכות הזמנית.

ניכוי מענק בגין שינוי בדרגת נכות

אם נקבעה לך דרגת נכות שאינה עולה על 19% ושולם לך מענק חד פעמי, ובמועד מאוחר יותר (עקב החמרה במצב בריאותך הקשורה בפגיעת האיבה) הועלו אחוזי נכותך והפכת זכאי לתגמול נכות חודשי, ינוכו, בתנאים מסוימים, המענק החד־פעמי או המקדמה ששולמו לך מהתגמול החודשי שתקבל על פי דרגת הנכות החדשה.

תגמול נכות חודשי

מי זכאי לתגמול נכות חודשי?

לתגמול נכות חודשי זכאים נכים שנקבעה להם דרגת נכות 20% ויותר¹. התגמול ישולם מיום תחילת הנכות.

גובה התגמול

גובה התגמול נקבע לפי משכורתו של עובד מדינה בדרגה 17 בדירוג המינהלי, ומתעדכן לפיה. התגמול מחושב יחסית לדרגת הנכות.

¹. יוצאים מכלל זה נכים שהגישו תביעה לפני 1 בינואר 1996.

לדוגמה: מי שדרגת נכותו 100% יקבל מדי חודש תגמול בשיעור 108.6% משכרו של עובד מדינה כאמור.

שים לב!

גובה התגמול אינו מושפע מהכנסותיך מכל מקור שהוא.

תוספות מיוחדות לנכים קשים

תוספת לנכים בדרגת נכות 100% מיוחדת

נכים בדרגת נכות 100% מיוחדת עם סוגי הפגיעה הבאים: פרפליה; קטוע שתי רגליים או שתי ידיים; עיוורון מוחלט (בשתי העיניים); כוויות קשות (100% ומעלה); פגוע במערכת העצבים הסובל מהפרעות חמורות בתפקוד; קטוע רגל עם פגיעה נוספת בשתי הידיים - זכאים לתוספת של 40% על התגמול החודשי.

תגמולים מיוחדים לנכים שאין להם הכנסות

תגמול לנכה נצרך

לתגמול לנכה נצרך זכאי מי שדרגת נכותו הקבועה 50% ויותר, וועדה מיוחדת קבעה שאי אפשר לשקמו בשל נכותו המוכרת, והוא עונה על התנאים האלה:

1. הכנסותיו אינן עולות על סכום שנקבע בחוק כ"הכנסה כדי מחיה" (108.6% משכר עובד מדינה בדרגה 17 בדירוג המינהלי - 3,482 ש"ח בינואר 2009).

2. הוא הוגדר כמי שאינו מסוגל להשתקם בסמוך לפגיעתו ואין סיכוי סביר שיהיה אפשר לשקמו בעתיד.

לצורך כך עליו להוכיח שאין לו הכנסות מכל מקור שהוא או שהן אינן עולות על סכום ה"הכנסה כדי מחיה".

גובה התגמול

ראה טבלה בעמוד הבא.

גובה התגמול לנכה נצרך עם ילדים	גובה התגמול לנכה נצרך ללא ילדים	אחוזי הנכות
7,674 ש"ח	6,905 ש"ח	59% טע
8,390 ש"ח	7,622 ש"ח	100%
9,680 ש"ח	8,911 ש"ח	100% מעל

שים לב!

התגמול לנכה נצרך משולם במקום תגמול נכות. הזכאות לתגמול תיקבע בידי ועדה מיוחדת לתקופה ראשונה של מקסימום שנה אחת, ותיבדק מחדש לקראת סוף התקופה. בתביעה להמשך, תינתן זכאות לתקופה של מקסימום שלוש שנים. תחילת התשלום: מיום הגשת הבקשה.

תגמול לנכה מחוסר פרנסה

נכה מובטל, שדרגת נכותו הזמנית או הקבועה היא 20% ויותר, המקבל תגמול חודשי, זכאי לתשלום תגמול כמחוסר פרנסה, אם מתקיימים בו כל התנאים הבאים:

1. הכנסתו מכל מקור שהוא, חוץ מהתגמולים לפי החוק, נמוכה ממחצית ההכנסה שנקבעה בחוק כ"הכנסה כדי מחיה".
2. הוא לא מסוגל לייצר הכנסה או להגדילה.
3. הוא לא קיבל בעבר אמצעי שיקום או שהחזיר למדינה אמצעים אלה.
4. הוא הוכיח כי נרשם בלשכת העבודה בתוך שבוע ימים מהיותו מחוסר פרנסה והוא ממשיך להירשם כדורש עבודה.
5. הוא לא סירב לקבל עבודה שהוצעה לו על ידי לשכת העבודה ומוכיח כי הוא עושה נסיונות להשתלב בעבודה.
6. הוא נמצא בהליך שיקומי של אבחון או הכשרה להשתלבות בעבודה.

7. נכה שסיים לימודיו במוסד להשכלה גבוהה ודרגת נכותו 40% לפחות יהיה זכאי לתגמול כמחוסר פרנסה עד שישה חודשים.

שים לב,
הזכאות לתגמול נקבעת בידי ועדה מיוחדת. התגמול משולם במקום תגמול נכות ולתקופה מוגבלת בלבד (לא יותר משנתיים).

"השכר הקובע": משכורת עובד מדינה בדרגה 22 בדירוג המינהלי (4,819 ש"ח החל בנובמבר 2008).

שיעור התגמול מחושב באחוזים מ"השכר הקובע", כמפורט בטבלה להלן:

שיעור הסכום והתגמול בהתאם ל"שכר הקובע"			
100%-40%	39%-19%	18%-10%	דרגת הנכות
112.4% 6,055 ש"ח	81.7% 4,674 ש"ח	60.9% 3,283 ש"ח	הורה לילדים עד גיל 21
86.7% 4,674 ש"ח	60.9% 3,283 ש"ח	41.7% 2,245 ש"ח	מי שאין לו ילדים או שילדיו בגרו (בני 21 ויותר)

תגמול מיוחד לנכים העונים על קריטריונים מיוחדים (תג"מ)

נכים שלא ניתן לשקמם, אשר איבדו את כושרם להשתכר ואין להם הכנסה כדי מחיה, זכאים לתגמול קיום מיוחד על פי הקריטריונים המפורטים להלן:

1. נכים בדרגת נכות עד 39%, שאיבדו את כושרו להשתכר, אין לו הכנסה כדי מחיה, נעשו נסיונות לשקמו שלא הצליחו, וקימת אבחנה רפואית שאינה מסוגלת לעבוד בעבודה כלשהי עקב הנכות המוכרת ומכלול סיבות נוספות - זכאי לתגמולי קיום מיוחדים.

2. נכים בדרגת נכות עד 39%, שהם פגועי נפש או ראש, או נכים בדרגת נכות 40% ומעלה בכל סוגי הפגיעה - שמקבלים תגמול חודשי, ואשר איבדו את כושרם להשתכר ואין להם הכנסות כדי מחיה, והנסיונות לשקמם לא הצליחו - זכאים לתגמולי קיום מיוחדים.

תגמול פרישה מוקדמת

נכה שדרגת נכותו 35% לפחות, וגילו מעל חמישים שנה, והוא פרש פרישה מוקדמת ממקום עבודתו מסיבות רפואיות או מסיבות שאינן תלויות בו, ומחלקת השיקום סבורה שאין ביכולתה לשקמו,¹ ורופא תעסוקתי קבע שהוא לא יוכל להשתלב עוד בשוק העבודה - זכאי לתגמול פרישה מוקדמת על פי גיל פרישתו, ובתנאי שהכנסותיו מגמלה חודשית או ממקורות אחרים אינן עולות על כפליים מהשכר הממוצע במשק.

תוספת תגמול למבוגרים

שים לב,

נכים מבוגרים שמקבלים תגמול נצרך, או תגמול מחוסר פרנסה, או תגמול טיפול רפואי (תט"ר-ראה פרק 6) מעל 90 יום - אינם זכאים לתוספת.

תוספת לבני 55 ויותר (תוספת לנכה מתבגר)

נכה שמלאו לו 55 ודרגת נכותו 50% ויותר זכאי לתוספת תגמול². גובה התוספת מחושב באחוזים מהתגמול המשולם לנכה בדרגת 100% (3,582 ש"ח בינואר 2009). התוספת גדלה בהתאם לאחוזי הנכות ולגיל, כמפורט בטבלה:

תוספת תגמול מעל גיל 55

גיל	אחוזי נכות	אחוז תוספת
55 עד 57	50% עד 100%	7%
	40% עד 49%	7%
57 עד 59	50% עד 100%	14%
	40% עד 49%	14%
59 ומעלה	50% עד 100%	21%

1. זכאי המקבל קצבת נכות כללית או נכות מעבודה מהביטוח הלאומי, זכאותו תיבדק בנוסף גם על-פי סכום הקצבה.

2. פרט לנכים המקבלים תג"מ או תגמול נצרך.

תוספת לנכים שהגיעו לגיל פרישה

נכה שהגיע לגיל פרישה מעבודה, ואינו מקבל תגמול לנכה נצרך, זכאי לתוספת של 10% על התגמול החודשי. מגיל זה לא תדון עוד הוועדה המיוחדת בבקשות לתגמול למחוסרי פרנסה. אם שולם לו ערב פרישתו תגמול למחוסרי פרנסה, הוא יהיה זכאי - מיום הפרישה - להמשך קבלת התגמול (תשלום זה אינו מוגבל בזמן).

נכה שנפטר

כאשר נפטר נכה שהיה זכאי בשעת פטירתו לתגמולים כנכה פעולת איבה, זכאים בני משפחתו להמשיך לקבל את התגמול או חלק ממנו למשך שלוש שנים מחודש פטירתו (בתנאי שאינם מקבלים תגמולים לפי חוק המשפחות- החיילים, כלומר הפטירה לא היתה עקב פציעתו).

התגמול ישולם לבן משפחה שהנכה הורה עליו בכתב לפקיד התביעות טרם פטירתו, וכשאין הוראה בכתב, לבן הזוג, וכשאין בן זוג - לבן משפחה לפי החלטת פקיד התביעות.

גובה התשלום ייקבע בהתאם לתגמול שקיבל הנכה ערב פטירתו.

אם הנכה קיבל גם תשלום עבור צרכים מיוחדים - תשלום גם תוספת זו לבן המשפחה עד תום תקופה של שלוש שנים.

נכה שהיה ערב פטירתו נכה נצרך - ישולם לבן זוגו עד תום שלוש השנים תגמול בשיעור המשולם לאלמן/ה ללא ילדים, בתנאי שלבן הזוג אין הכנסה כדי מחיה ובתנאי שהוא לא נישא מחדש.

נכה שנפטר ולא היה לו בן זוג אך הותיר אחריו ילד, או נפטר בן זוגו והותיר אחריו ילד - ישולם לילד תגמול כפי שמשלמים ליתום, עד תום שלוש שנים מהפטירה, כל עוד הוא נחשב כיתום לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה.

נכה שערב פטירתו היתה לו דרגת נכות מיוחדת גם אם לא היה נצרך, או שדרגת נכותו היתה 90% ויותר עקב פגיעה בראש מסוג שנקבע לעניין זה בתקנות והיה אותה שעה גם נצרך, רואים אותו כנכה שנפטר עקב פציעתו בפעולת איבה.

פרק 9 הטבות ומענקים

תוספת למימון צרכים מיוחדים ("עזרת הזולת")

תוספת למימון צרכים מיוחדים תשולם לנכים על פי דרגת נכותם, גילם ומצבם המשפחתי כמפורט להלן:

שים לב,

אם התשלום נקבע על פי מצבך המשפחתי, עליך להודיע למחלקת נפגעי פעולות איבה על כל שינוי שחל במצבך המשפחתי.

כיצד מחושב התשלום?

הקריטריונים לתשלום התוספת מתבססים על חומרת הפגיעה ועל קשייו של הנכה בביצוע פעולות יומיומיות - כלומר עד כמה הוא תלוי בזולת כדי לבצע פעולות כגון אכילה, רחצה ועוד. קושי זה נמדד במבחני זכאות ומבוטא באמצעות יחידה המכונה "משקולת", כמפורט בטבלאות להלן.
ערך המשקולת משתנה בהתאם לצווים מיוחדים שמוציא שר הביטחון ובהתאם לתנודות בתוספת היוקר.
מספר המשקולות שנקבעו לזכאי קובע את גובה התשלום שיקבל. התשלום הוא חודשי, והוא מתווסף לתגמול הנכות שמקבל הנכה.

א. תשלום בסיסי לפי דרגת הנכות

משקולות	אחוזי נכות
4	40%–49%
6	25%–49% (אשה המנהלת משק בית עצמאי)
6	50%–59%
8	60%–69%
10	70%–79%
12	80%–100%

ב. תנאים מיוחדים המזכים בתוספת משקולות:

- **נכה שהתאלמן/ה** וכל עוד הוא אלמן/ה, או נכה שהגיע לגיל פרישה, בדרגת נכות 50% עד 100% - יקבלו תשלום כפול מהאמור בטבלה.
- **נכה שהגיע לגיל 70** ודרגת נכותו 50% עד 100%:
בשנת 2002 - זכאי לתוספת של שתי משקולות.
משנת 2003 ואילך - זכאי לתוספת של ארבע משקולות.
- **רווק, אלמן או גרוש, שהוא הורה לילד עד גיל 15** (כנ"ל לגבי אשה נכה):
בדרגת נכות 40% עד 65% - 28 משקולות.
בדרגת נכות 66% עד 100% - 36 משקולות.
הורה לקטין שמלאו לו 15 וטרם מלאו לו 18 שנים זכאי, החל משנת 2003, לתוספת של 23-31 משקולות, בהתאם לדרגת הנכות.
- **נשים בשלושת חודשי הריון האחרונים ובמשך שישה חודשים לאחר הלידה:**
בדרגת נכות 50% עד 99% - 68 משקולות.
בדרגת נכות 100% - 102 משקולות.
החל משנת 2002:
בדרגת נכות 10% עד 19% (המקבלות תגמול חודשי), עקב פגיעה לוקומוטורית - 12 משקולות.
בדרגת נכות 20% עד 49% - 24 משקולות.
- **לפגוע לב** בדרגת נכות 40% ויותר תשולם התוספת למימון צרכיו המיוחדים לפי דרגת נכותו הכוללת (לא רק אחוזי הנכות עקב פעולת איבה).
- **בן זוג של נכה שנפטר** (כאשר הפטירה לא כתוצאה מהפגיעה), שזכאי לתגמול כפי שנקבע לבן זוגו טרם מותו, זכאי למספר המשקולות שנקבע לבן זוגו טרם פטירתו, למשך שלוש שנים. אם בעת פטירתו הנכה היה בן 65 ושולם לו תשלום כפול - ישולם גם לבן הזוג התשלום הכפול.

ג. תשלום לפי סוג הפגיעה - לנכים שאינם מעסיקים מלווה* ולפגיעות המפורטות להלן בלבד:

משקולות		סוג הפגיעה	
לא נשוי	נשוי		
12	24	המיפלגיה	100%
15	25	קטועי רגל אחת ופגועי רגל שנייה	
18	26	קטועי יד אחת ופגועי יד שניה	
22	32	כרפלגיה; קוודרופלגיה	
32	60	עיוורון מלא***	
48	59	קטועי שתי רגליים מתחת לברך; פגועי כוויות	100% מיוחדת
74	90	המיפלגיה או קטועי שתי ידיים; פגיעת ראש עם שליטה על הסוגרים	
90	102	כרפלגיה; קטועי שתי רגליים (לפחות אחת מעל לברך); פגיעת ראש עם חוסר שליטה על הסוגרים; קוודרופלגיה***	
120	132	עיוורון מלא***	

* נכה שאושרו לו שעות ליווי לפי משמרת (כל משמרת - 4 שעות ליווי) - יופחתו מהתשלום שהוא זכאי לו על פי הטבלה לעיל 7.5% עבור כל משמרת (בסוג הפגיעה קוודרופלגיה - 5.5% לכל משמרת).

** רוק, גרוש או אלמן.

*** נכים עם עיוורון מלא שאין ברשותם כלב נחייה זכאים לתוספת של חמש משקולות

**** נכים עם סוג הפגיעה קוודרופלגיה, שמעסיקים מלווה 24 שעות ביממה, זכאים לתשלום על פי 60 משקולות (לא נשוי) או 68 משקולות (נשוי).

תוספת משקולות לסוגי הפגיעה המפורטים בטבלה:

נכים עם נכות נוספת של 100% על האמור בטבלה זכאים לתשלום מלא עבור נכות אחת, הגבוהה מבין השתיים, בתוספת 50% מהתשלום עבור הנכות השנייה, ובתנאי שאינם מקבלים תשלום נוסף בעד מלווים, משמרות או תוספת משקולות (מעבר למספר שנקבע לאותו סוג פגיעה).

- **גבר נשוי בדרגת נכות 100% ויותר שאשתו מאושפזת, או שהיא נמצאת בשמירת הריון ועד שלושה חודשים לאחר הלידה - זכאי לתשלום כמו לא נשוי במצבו.**
- **גבר נשוי בדרגת נכות 100% מיוחדת שאשתו הגיעה לגיל 40 - זכאי לתשלום כמו לא נשוי במצבו.**
- **אשה נכה בדרגת נכות 100% מיוחדת זכאית, מהחודש השישי להריונה, לתשלום כפול מאשה נשואה במצבה, עד מלאת לילדיה 15 שנים.**
- **נכה גרוש בדרגת נכות 100% מיוחדת שהוא אב לילד עד גיל 15 זכאי לתוספת משקולות כמפורט להלן:
אם הילד ברשותו ומתגורר עמו - 30 משקולות.
אם הילד לא ברשותו - 15 משקולות.**
- **נכה בדרגת נכות 100% מיוחדת שנולדו לו תאומים או יותר, זכאי לתוספת 30 משקולות על האמור בטבלה, עד מלאת לילדים שנתיים.**

מלווה לנכה

נכה במצב רפואי מיוחד הזקוק למלווה צמוד בשל נכותו, יופנה על ידי רופא הסניף ופקיד השיקום למרכז הערכה לקביעת זכאותו לליווי.

כלב נחייה לעיוורים

עיוור בשתי עיניו, בדרגת נכות 100%, זכאי לקבל כלב נחייה. למימוש הזכאות יש לפנות למחלקת שיקום בסניף.

ציוד עזר רפואי וציוד ביתי מיוחד

נכים בדרגות ובסוגי נכות שונים זכאים לציוד עזר רפואי מיוחד המותאם להם ו/או לציוד עזר אחר הדרוש להם עקב נכותם. למימון הזכאות יש לפנות למחלקת השיקום בסניף.

ציוד למשותקים

נכה משותק בשתי רגליו, עם סוגי הפגיעה פרפלאגיה או קוודרופלאגיה בדרגת נכות 100% מיוחדת, זכאי למענק חד פעמי ולמענקים שנתיים לרכישת ציוד ביתי ולתיקונו, וזאת בנוסף לציוד עזר רפואי הדרוש עקב הנכות. הציוד הביתי כולל: מכשירים לחימום הבית ולקירורו, מקרר, מכונת כביסה, מייבש כביסה, תנור בישול, אינטרקום, רשם-קול מנהלים ומיטה חשמלית. נכה שלא קיבל בעבר סיוע לרכישת ציוד ביתי זכאי גם למענק חד פעמי ראשוני.

ציוד לעיוורים

עיוור בשתי עיניו, בדרגת נכות 100% מיוחדת, זכאי למענק חד פעמי ולמענקים שנתיים לרכישת ציוד ביתי ולתיקונו, וזאת בנוסף לסיוע במימון אבזרי עזר לעיוורים כגון מקל נחייה מתקפל, מכונת ברייל ורשם-קול נייד. הציוד הביתי כולל: מקרר, מכונת כביסה, מכשירים לחימום הבית ולקירורו, מערכת סטריאופונית, מכונת גילוח. נכה שלא קיבל בעבר סיוע לרכישת ציוד ביתי זכאי גם למענק חד פעמי ראשוני.

ציוד לפגועי יד או קטועי יד

נכים בדרגת נכות 20% או יותר בגין פגיעה ביד, זכאים למכונת גילוח חשמלית ולהחלפתה אחת לחמש שנים. מי שדרגת נכותם 50% או יותר, החיים בגפם, זכאים גם למענק חד-פעמי לרכישת מדיח כלים, מכונת כביסה ופוחתן קופסאות חשמלי. בעלי דרגת נכות 80% או יותר זכאים גם להשתתפות ברכישת שעון יד אוטומטי.

סיוע ברכישת רכב רפואי

רכב רפואי הוא רכב המשמש את הנכה לצורך ניידותו ואשר אגף השיקום מסייע ברכישתו, באחזקתו ובהחלפתו.

הסיוע יינתן לנכים לפי הפירוט הבא:

- דרגת נכות לצמיתות 30% או יותר - במקרה של נכות בגפיים התחתונות.
 - דרגת נכות לצמיתות 50% או יותר - בכל סוג פגיעה.
 - דרגת נכות מצטברת 55% או יותר - כאשר 10% לפחות הם עקב פגיעה במערכת הלוקומוטורית (רגליים, אגן, עמוד שדרה או גב).
- גודל הרכב ייקבע על-פי דרגת הנכות וסוג הפגיעה.

המימון כולל:

- פטור מלא (100%) מהמסים על הרכב, אך לא יותר מסכום מרבי שנקבע מפעם לפעם.
 - מענק והלוואה לרכישת מכונית בשיעור 2/3 מערך המכונית שנרכשה ללא מסים, אך לא יותר מסכום מרבי שנקבע מפעם לפעם.
 - מענק שנתי לביטוח הרכב בסכום הנקבע מפעם לפעם.
 - החזר אגרת רכב (למי שחויב בתשלומה), בניכוי השתתפות עצמית.
- לקבלת פרטים ולמימוש הזכאות יש לפנות אל מחלקת השיקום בסניף.

דמי ניידות קבועים לזכאים לרכב רפואי

נכים הזכאים לרכב רפואי זכאים לקבל מדי חודש, בנוסף לתגמול הנכות, גם דמי ניידות.

גובה התשלום תלוי בדרגת הניידות, הנקבעת על פי סוג הפגיעה, דרגת הנכות ומידת המוגבלות של הנכה בנהיגה (ואינו קשור לסוג הרכב המוחזק על ידי הנכה בפועל).

דמי הניידות החודשיים מהווים השתתפות בהוצאות אחזקת רכב ובהוצאות הכרוכות בניידות כגון: נסיעות לעבודה, ללימודים, לאימוני ספורט או לכל מטרה אחרת¹, וכן השתתפות בהוצאות אחזקת הרכב, טיפול תקופתי, תיקונים ודמי חניה.

1. למעט נסיעה לשם קבלת טיפול רפואי הקשור בפגיעה (למטרה זו יש מימון נפרד - ראה פרק 4).

שים לב!

לדמי ניידות זכאים גם מי שלא מימשו את זכאותם לרכב, והם ישולמו להם כאילו רכשו רכב.

גובה דמי הניידות

הבסיס לחישוב דמי הניידות הוא תשלום אחזקת רכב שירות לעובדי מדינה (500 ק"מ בחודש), והוא מורכב מהוצאות משתנות (מכסת קילומטרים לכל דרגת ניידות) והוצאות קבועות המשתנות מעת לעת על פי הוראות משרד האוצר.

השתתפות ברכישת טלפון סלולרי לרכב (לנכים קשים)

נכים משותקים, בסוגי הפגיעה פרפליגיה או קוודרופליגיה, בדרגת נכות 100% מיוחדת, זכאים באופן חד-פעמי למענק השתתפות ברכישת טלפון סלולרי לרכב, בגובה 50% מעלות המכשיר (אך לא יותר מ-1,298 ש"ח). למימוש ההטבה יש לפנות למחלקת השיקום בסניף, בצירוף חשבונית מס וקבלה.

דמי נסיעה (למי שאינם זכאים לרכב רפואי)

נכה שאינו זכאי לרכב רפואי זכאי לדמי נסיעה חודשיים קבועים כעזרה לצורך ניידותו. לדמי הנסיעה זכאים נכים פגועי רגליים בדרגת נכות 19% עד 29% ופגועי גב, לב ועמוד שדרה בדרגת נכות 19% עד 39%. נכים בדרגת נכות 40% עד 49% זכאים לדמי נסיעה בשיעור 25% מדמי אחזקת רכב שירות לעובדי מדינה. פגועי לב בדרגת נכות 19% ויותר - בהתאם לדרגת נכותם הכוללת. גובה התשלום נקבע על פי דרגת הנכות.

שים לב,

נכה בדרגת נכות 19% אשר שולם לו מענק חד פעמי, לא יהיה זכאי לדמי נסיעה.

מענק שנתי לביגוד

למענק שנתי לביגוד זכאים נכים המרכיבים תותבת, מכשיר אורתופדי ארוך או חגורה אורתופדית קבועה, וכן נכים עם סוגי הפגיעה הבאים: פרפליגיה; קוודרופליגיה בדרגת נכות 100% ומעלה; קטועי שתי רגליים; קטועי שתי ידיים או קטועי יד ורגל בדרגת נכות 100% ויותר; משותקים ועיוורים בדרגת נכות 100% ויותר.

שיעור המענק נקבע על פי דרגת הנכות וסוג הפגיעה, והוא משולם אוטומטית עם תגמול חודש יוני.

מענק שנתי לנעליים

למענק הנעליים יש שלוש רמות התלויות בדרגת הנכות, בסוג הפגיעה, ובשאלה האם יש או אין לנכה רכב רפואי. המענק מותנה באישור רופאי המוסד לביטוח לאומי. זכאים למענק נכים עם סוגי הפגיעה הבאים: פגועי רגליים, עיוורון, פרפליגיה, קוודרופליגיה, המיפליגיה, טרשת נפוצה; מחלת שרירים, מחלת פרקים ועמוד שדרה, וכן נכים בדרגת נכות מיוחדת.

הזכאות היא לזוג נעליים אחד לשנה.

כמו כן, מי שזכאי לנעליים לפי מידה, יקבל נעליים אורתופדיות על-פי הזמנה.

מענק חימום

נכים בדרגות נכות 50% לפחות, בסוגי פגיעות כמפורט להלן ולפי דרגת נכותם, זכאים למענק שנתי לצורך חימום דירתם. הזכאות נקבעת בחלקה בהתאם למקום המגורים (אזורים קרים) ובחלקה בהתאם לדרגת הנכות ולסוג הפגיעה.

התנאים המזכים במענק חימום שנתי:

1. דרגת נכות 100% מיוחדת, בכל סוגי הפגיעה.
2. פגועי יד ורגל בדרגת נכות 50% לפחות על כל איבר בנפרד, בגין אובדן תפקוד מוחלט על סעיף אחד (ולא סיכום מספר הפגיעות על אותו איבר).
3. דרגת נכות 80% עד 99% על עמוד שדרה, גב או כוויות.

4. דרגת נכות כוללת 50% ויותר על לב.
 5. דרגת נכות מוכרת 50% ומעלה (אפילפסיה או המיפלגיה).
 6. קוודרופלגיה 100% ומעלה.
- נכים המתגוררים באזורי ירושלים והגליל, אשר דרגת נכותם כמפורט בסעיפים 1, 2, 4 ו-6 לעיל, זכאים לתוספת תשלום.**

שים לב!

נכה כרוני המאושפז באחד מבתי החולים או במוסד טיפולי אחר אינו זכאי לדמי חימום.

מענק קירור

- נכים שדרגת נכותם כמפורט להלן זכאים למענק שנתי לצורך קירור דירתם. התנאים המזכים במענק קירור שנתי:
1. נכים בדרגת נכות 50% עד 100% בכל סוגי הפגיעה, המתגוררים באזורים חמים (לפי הגדרת השירות המטאורולוגי).
 2. נכה בעל דרגת נכות 100% בגין אי־ספיקת כליות כרונית (ללא תלות באזור המגורים).
 3. פגועי כוויית בדרגת נכות 30% או יותר (ללא תלות באזור המגורים).
 4. דרגת נכות 100% + מיוחדת, ללא תלות באזור המגורים (למעט קוודרופלגיה).
 5. פגועי יד ורגל בדרגת נכות 50% לפחות על כל איבר בנפרד, בגין אובדן תפקוד מוחלט על סעיף אחד ולא סיכום מספר הפגיעות באותו איבר (ללא תלות באזור המגורים).
 6. נכה עם סוג הפגיעה קוודרופלגיה בדרגת נכות 100% מיוחדת.
 7. נכה הזכאי למימון מזגן מסיבות רפואיות.
- תקופת הזכאות למענק קירור היא מ־15 במאי עד 15 בספטמבר. המענק משולם מדי שנה עם תגמול חודש מאי.

מענק מעלית

נכים עם סוגי הפגיעה פרפלגיה בדרגת נכות 80% או יותר, או המיפלגיה בדרגת נכות 60% או יותר, המתגוררים בבית עם מעלית, זכאים למענק מעלית שנתי. המענק משולם עם תגמול חודש מאי.

השתתפות בביטוח שנתי למעלית – לנכים כניסא גלגלים

החל משנת 2000 אושרה לנכים בדרגת 100% מיוחדת, בסוגי הפגיעה פרפלגיה וקוודרופלגיה, המרותקים לכיסא גלגלים ונאלצים להתקין בביתם מעלית (או קנו בית שקיימת בו מעלית) - השתתפות בשיעור 75% מעלות הביטוח השנתי למעלית (אך לא יותר מ־5,000 ש"ח בשנה).
התקנת המעלית תיעשה בתיאום עם פקיד התביעות בסניף.
למימוש ההטבה יש לפנות לסניף ולהציג חשבונית מס וקבלה.

ציוד רפואי מיוחד לנפגעים קשים

נכה שפגיעתו הוכרה כפגיעה קשה על פי המבחנים הקבועים בתקנות זכאי לציוד רפואי מיוחד. פגיעות קשות הן, בין היתר: פגועי/קטועי ידיים ורגליים (אחת או שתיים); כוויות נרחבות של 80% או יותר; פגיעת ראש בדרגת נכות של 100% וכיו"ב.
בכל קבוצה כזו מאושר ציוד הן לפי הקבוצה והן לכל אדם באופן פרטני.
למימוש הזכאות יש לפנות אל מחלקת השיקום בסניף.

תימון יציאה לחמי מרפא

תימון יציאה לחמי מרפא ניתן לנכים בסוגי פגיעה שונים לפי חומרת פגיעתם ודרגת נכותם, על פי החלטת רופא המוסד לביטוח לאומי. הזכאות להטבה ואופן ניצולה ייקבעו על ידי המשרד הראשי.
הנפקת ההתחייבות יש לפנות לסניף הסמוך למקום המגורים.

מענק הבראה שנתית

הזכאות למענק הבראה שנתית נקבעת על פי דרגת הנכות, סוג הפגיעה וקריטריונים נוספים כמפורט להלן.

הבסיס לחישוב המענק הוא שווי יום הבראה הניתן לעובדי מדינה:

דרגת נכות 30% עד 39% - שלושה ימי הבראה.

דרגת נכות 40% עד 49% - חמישה ימי הבראה.

דרגת נכות 50% עד 99% - 11 ימי הבראה.

מקרים מיוחדים:

- נכה בדרגת נכות 10% עד 49%, המתקיים מתגמול מיוחד במשך שנה רצופה לפחות, זכאי לשבעה ימי הבראה.
- דרגת נכות מוכרת 30% עד 49% ודרגת נכות כוללת 50% ויותר - שמונה ימי הבראה.
- דרגת נכות כוללת 40% ויותר על פגיעת לב - 11 ימי הבראה.

נכים בדרגת נכות כמפורט להלן זכאים גם למימון מלווה:

- 100% - 11 ימי הבראה (לנכה ולאדם המלווה אותו).
- 100% בסוגי הפגיעה: פרפלגיה; המיפלגיה; קוודרופלגיה; עיוורון או פגיעה בשתי הידיים - 14 ימי הבראה.
- 100% מיוחדת בכל סוגי הפגיעה - 14 ימי הבראה.
- 50% לפחות על רגל ועל יד, כל איבר בנפרד, בגין אובדן תפקוד מוחלט על סעיף פגיעה אחד (ולא סיכום מספר פגיעות על אותו איבר) - 14 ימי הבראה.

נכים כמפורט להלן זכאים לשבעה ימי הבראה נוספים להם ולמלווה:

- עיוור בן 50 שנה ויותר, בדרגת נכות 100% ויותר.
- נכים בדרגת נכות 100% מיוחדת בסוגי הפגיעה הבאים: משותקים בשתי הרגליים (פרפלגיה; טריפלגיה; קוודרופלגיה); קטועי שתי רגליים; קטועי שתי ידיים וקטועי רגל אחת הפגועים ברגל שנייה.

שים לב!

נכה כרוני המאושפז בבית חולים או במוסד טיפולי אחר אינו זכאי למענק הבראה.

המענק משולם מדי שנה עם תגמול חודש יוני.

מענק להחזר מס הכנסה

נכים בדרגות נכות 20% עד 89%, או בדרגות נכות 90% עד 99% על פגיעה אחת, זכאים להחזר חלקי של מס הכנסה עבור שנת השומה האחרונה. שיעור המענק נקבע בהתאם לדרגת הנכות, והוא אינו מחייב אישור ממס הכנסה על תשלום המס.

המענק משולם מדי שנה עם תגמול חודש ינואר.

נכים שאינם עובדים ונכים בדרגת נכות עד 19% אשר קיבלו מענק חד פעמי אינם זכאים להטבה זו.

מענק לימודים לילדי נכים הלומדים במוסד להשכלה גבוהה

נכה בדרגת נכות 10% או יותר (המקבל תגמול חודשי) זכאי להשתתפות במימון לימודי ילדיו עד גיל 30 (בתנאי שהוא המפרנס היחידי או העיקרי שלהם).

למענק זכאי מי שילדיו לומדים כסטודנטים מן המניין במוסד להשכלה גבוהה לתואר ראשון, או בסמינר למורים, או בבית ספר טכנולוגי להנדסאים / טכנאים או בבית ספר לאחיות.

למענק זכאים גם ילדי נכה שנפטר, כל עוד בן זוגו מקבל תגמולים, ובתנאי שהילדים החלו לימודיהם טרם פטירתו.

המענק משולם עבור שנת הלימודים השוטפת, לאחר חודש מרץ בכל שנה, לתקופה של שלוש שנים (אם קבלת התואר מותנית בארבע שנות לימוד הזכאות תהיה לארבע שנים).

גובה המענק

40% משכר הלימוד ששולם בפועל (לאחר ניכוי מלגות, הנחות וכיו"ב), אך לא יותר מ-40% משכר הלימוד המרבי שנקבע על ידי המועצה להשכלה גבוהה.

הגשת הבקשה

את הבקשה למענק יש להגיש בסיום הסמסטר הראשון ללימודים (ולא לפני כן), אך לא לאחר סיום שנת התקציב, על גבי הטופס "בקשה למענק השתתפות במימון לימודים לילדי נכי פעולת איבה במוסדות על-תיכוניים". בקשה שתוגש לאחר מועד זה לא תכובד.

שים לב,

לא יתקבלו בקשות לתשלום עבור שנים קודמות.

מענק לרגל נישואים או כניסה לדירה

● **נכה בדרגת נכות 10% ויותר** (המקבל תגמול חודשי), שהתחתן או חי עם כן, זוג ידוע בציבור, זכאי למענק נישואים, ובתנאי שלא היה נשוי (היה רווק, גרוש או אלמן) לפני שהוגדר לראשונה כנכה.

המענק הוא חד-פעמי ונקבע על פי דרגת הנכות.

● **נכה בדרגת נכות 100% מיוחדת** זכאי למענק מיוחד עם נישואיו או עם כניסתו לראשונה לדירה (מענק לסידור ראשון). אם לא נישא אך נכנס לדירה עצמאי, יקבל 70 אחוזים מהמענק עם כניסתו לדירה ואת 30 האחוזים הנותרים יקבל עם נישואיו.

את הבקשה לשני המענקים יש להגיש למחלקת נפגעי פעולות איבה במשרד הראשי, בתוך שנה מהשינוי במעמד האישי, ובצירוף המסמכים המתאימים (תעודת נישואין/הסכם משפטי לחיים משותפים, חוזה שכירת דירה וכו'),

החזר מס קנייה ומע"מ על מכשירי חשמל ביתיים

נכה בדרגת נכות 10% עד 19% (המקבל תגמול חודשי) זכאי באופן חד-פעמי להחזר מס קנייה ומע"מ על רכישת ארבעה מכשירי חשמל ביתיים: **מקרר, טלוויזיה, מכונת כביסה ותנור בישול ואפייה**, וזאת בתנאים הבאים.

1. הוא התחתן לראשונה לאחר 1.4.87.
 2. הוא לא היה נשוי (היה רווק, גרוש או אלמן) ביום שנקבעה דרגת נכותו.
 3. הוא לא קיבל בעבר החזר מס קנייה עבור המוצרים הנ"ל.
 4. הוא הורה יחיד לילד עד גיל 21 המתגורר עמו (מותנה בהגשת תצהיר).
- בקשות לקבלת החזר יש להגיש בתוך שנה מיום רכישת המוצר, בצירוף חשבוניות מס וקבלות מקוריות, צילום תעודת זהות המעיד על המצב המשפחתי ותצהירים כנדרש.

מענק שנתי לרכישת ציוד ביתי

החל מינואר 1998, נכים בדרגת נכות 20% ויותר זכאים לקבלת מענק שנתי (במקום מס קנייה) לרכישת ציוד ביתי שישולם אוטומטית בתגמול חודש מרץ מדי שנה. לנכים פגועי יד או רגל בדרגת נכות 80% ויותר - ישולם מענק גבוה יותר.

סידור נכה במוסד סיעודי

נכים זכאים לסידור במוסד סיעודי כאשר קיימים גורמים סביבתיים, משפחתיים או סוציאליים שאינם מאפשרים המשך שהות בסביבה הטבעית, ובכפוף לתנאים הבאים:

1. הצורך במוסד סיעודי נובע מהנכות המוכרת.
 2. דרגת נכות 50% לפחות על מגבלה בתפקודי היציבה וההליכה.
 3. נכים בדרגת נכות 100% ומעלה, שחלו במחלה כלשהי שאינה קשורה לנכותם המוכרת.
- בקשות לסידור במוסד סיעודי יש להפנות לסניף הסמוך למקום המגורים.

הנחה בשכר דירה לדיירי עמידר

מי שדרגת נכותו 10% או יותר (המקבל תגמול חודשי) ומתגורר בשכירות בדירה שבבעלות חברת עמידר, זכאי להנחה בתשלום שכר הדירה. ההנחה תינתן על ידי חברת עמידר על סמך אישור המוסד לביטוח לאומי, ושיעורה ייקבע בהתאם לדרגת הנכות. לקבלת האישור יש לפנות אל המשרד הראשי.

סיוע בדיוור לבעלי דרגות נכות עד 100%

סיוע בדיוור ניתן כעזרה חלקית וחד-פעמית, וכתוספת לסיוע הניתן על ידי משרד הבינוי והשיכון, מקורות עצמאיים או כל גורם אחר. הנכה מתבקש לפנות למחלקת השיקום לבדיקת זכאותו, ובטרם לקיחת ההלוואה.

הלוואות לסיוע בדיוור

נכים בדרגת נכות בשיעור 20% ויותר, עשויים להיות זכאים להלוואה למטרת סיוע בדיוור, לאחד מהצרכים הבאים: רכישת דירה ראשונה (ל"מחוסרי דיוור"), החלפת דירה, סיוע לכיסוי חלקי או מלא של משכנתא בתנאים מעיקים וכן לשיפוצים. כמו כן קיימת זכאות להלוואה ל"סידור ראשון" למטרת התארגנות ראשונית בדירה.

גובה ההלוואה נקבע לפי מטרת ההלוואה ודרגת הנכות, ובהתאם לסכומים הנקבעים על-ידי משרד הביטחון.

מענק לרכישת דירה ראשונה (למחוסרי דיוור)

מי שדרגת נכותו כמפורט בטבלה להלן והוא מחוסר דיוור עצמאי יהיה זכאי, על פי החלטת ועדת השיקום, למענק לרכישת דירה ראשונה בקומה נמוכה ללא מעלית, או לרכישת דירה בבניין עם מעלית (עד קומה ב')

סכום המענק	דרגת הנכות
25,700 ש"ח	35% עד 49% על פגיעת רגליים
51,400 ש"ח	50% עד 89% בכל סוגי הפגיעות
77,100 ש"ח	50% ומעלה על גפיים תחתונות
94,500 ש"ח	90% עד 100% בכל סוגי הפגיעות

מענק להחלפת דירה

נכה בדרגת נכות 35% ויותר על פגיעה ברגליים, או 60% ויותר על פגיעה בלב או בריאות, או 90% עד 100% בכל סוגי הפגיעות, שבבעלותו (טרם פגיעתו) דירה בקומה גבוהה ומחמת מגבלותיו הוא נאלץ להחליפה לדירה בקומה נמוכה ללא מעלית, או לדירה בבניין עם מעלית (עד קומה ב'), זכאי למענק להחלפת דירה.

גובה המענק - 51,400 ש"ח.

פטור והנחות בעת רכישת דירה

נכים בדרגת נכות 20% ויותר לצמיתות (המקבלים תגמול חודשי) זכאים להטבות הבאות בעת רכישת דירה:

- **הנחה בנובה 95% בתשלום מס רכישה** (מס שבח) על דירה למגורים או על קרקע לבנייתה.
 - **פטור מלא מאגרת העברת בעלות מקרקעין** (טאבו) או בחכירת מקרקעין לשם שיכון.
 - **הנחה באגרת רישום משכנתא** בלשכת רישום מקרקעין.
- נכים בדרגת נכות 50% ויותר, המחזיקים בדירה בתנאי חכירה ממינהל מקרקעי ישראל, זכאים לפטור מתשלום דמי הסכמה להעברת מקרקעין. ההטבות יוענקו פעמיים בלבד. למימוש ההטבות יש לפנות לסניף הסמוך למקום המגורים.

הנחה בארנונה

נכים בדרגות נכות 10% ויותר (כולל נכים בדרגת נכות 10% עד 19% שקיבלו מענק חד-פעמי) זכאים להנחה במסים העירוניים (ארנונה). את גובה ההנחה קובעות הרשויות המקומיות לפי צפיפות הדור. ההנחה תינתן על פי רשימת זכאים שיעביר המוסד לביטוח לאומי לרשויות המקומיות אחת לשנה (עד שתוסדר ההנחה באמצעות רשימת הזכאים, ניתן לקבל אישור חד-פעמי בסניף הסמוך למקום המגורים).

מי שדרגת נכותו 100% מיוחדת זכאי להחזר נוסף של 40% על תשלומי הארנונה ששילם לאחר ההנחה (רק עבור שנת המס השוטפת). לקבלת החזר יש לפנות למשרד הראשי, בצירוף אישור על התשלום (לאחר ההנחה).

סיוע בדיוור לנכים קשים בדרגת נכות 100% מיוחדת

מענק לרכישת דירה

נכים בדרגת נכות 100% מיוחדת, בסוגי הפגיעה: פרפליגיה; קטועי שתי רגליים או שתי ידיים; עיוורון; כוויות ופגיעות ראש, שהם מחוסרי דיוור או מתגוררים בדירות שאינן מתאימות למגבלותיהם, זכאים למענק חד-פעמי לרכישת דירה או לבניית בית. גובה המענק נקבע מעת לעת.

החזר דמי חכירה

נכים בדרגת נכות 100% מיוחדת, המחזיקים בדירה בתנאי חכירה ממינהל מקרקעי ישראל, זכאים להחזר דמי החכירה במלואם. ההחזר יינתן עבור שנת התקציב השוטפת (לא יינתן החזר עבור שנים קודמות).

החזר דמי היוון

נכים בדרגת נכות 100% מיוחדת, בסוגי הפגיעה והחל מהמועדים המפורטים להלן, זכאים להחזר מלא של דמי היוון למינהל מקרקעי ישראל עבור המגרש שעליו הוקם ביתם:

משותקים - החל מ־1.1.2000.

קטועי שתי רגליים - החל מ־1.1.2002.

למימוש ההטבות יש לפנות למחלקת השיקום בסניף, בצירוף קבלות מקוריות.

התקנת שער חשמלי

נכים בדרגת נכות 100% מיוחדת עם סוגי הפגיעה פרפליגיה או קטועי שתי רגליים, שאין להם דירה ואשר בונים בית או רוכשים לראשונה בית צמוד קרקע, זכאים להשתתפות חד פעמית בהתקנת שער חשמלי לביתם. גובה המענק - 75% מהעלות (אך לא יותר מ־5,000 ש"ח). מותנה בהצגת חשבונית מס וקבלה מקוריות.

מענק אחזקת בית

נכים בדרגת נכות 100% מיוחדת בסוגי הפגיעה: פרפליגיה; קטועי שתי רגליים או שתי ידיים; עיוורון; כוויות ופגיעות ראש, המתגוררים שנתיים ויותר בדירה/בית בבעלותם, או בשכירות בבעלות המוסד לביטוח לאומי, זכאים למענק שנתי למטרת אחזקת בית.

המענק משולם לאחר שנתיים מהכניסה לדירה, בתגמול חודש יולי.

השתתפות בחשבון הטלפון ובהתקנת מכשיר טלפון

נכים בדרגת נכות 10% ויותר (המקבלים תגמול חודשי) זכאים להשתתפות בחשבון הטלפון על פי המפורט בטבלה להלן:

פעימות מונה (לחודש)	דרגת נכות וסוג פגיעה
25	10% עד 79%
60	80% עד 100%
150	פגועי גפיים או סוג פגיעה המילפגיה, בדרגת נכות 100%
250	100% מיוחדת בכל סוגי הפגיעה
1,500	עיוורים בדרגת נכות 100% מיוחדת

בנוסף, זכאים נכים כנ"ל להשתתפות בשיעור 50% מדמי השימוש בטלפון ודמי התקנת/העתקת מכשיר. ההשתתפות בחשבון הטלפון משולמת עם התגמול החודשי. להחזר דמי ההתקנה יש לפנות למשרד הראשי, בצירוף קבלה מקורית של בזק.

פטור מאגרת טלוויזיה

נכים בדרגת נכות 20% ויותר (המקבלים תגמול חודשי) זכאים לפטור מאגרת טלוויזיה. נכים שהוכרו כנפגעי איבה לפני 1.1.96, יהיו זכאים לפטור מאגרת טלוויזיה אם נקבע להם דרגת נכות 10% ויותר. הפטור ייקבע על פי רשימת זכאים שיעביר המוסד לביטוח לאומי לרשות השידור אחת לשנה. (בתקופה שבה נקבעה נכות זמנית, ניתן לקבל החזר חד-פעמי בסניף הסמוך למקום המגורים, עם הצגת קבלה מקורית).

השתתפות בתשלום ביטוח בריאות

נכים בדרגת נכות 100% מיוחדת, שעובדים או יצאו לפנסיה מוקדמת ולא מקבלים קצבה מהמוסד לביטוח לאומי, זכאים להשתתפות בגובה 75% מדמי ביטוח הבריאות. למימוש ההטבה יש לפנות למשרד הראשי.

הנחה בדמי נסיעה ברכבת

נכים בדרגת נכות 20% ויותר (המקבלים תגמול חודשי) זכאים ל-10% הנחה מדמי נסיעה ברכבת. נכים שהוכרו כנפגעי איבה לפני 1.1.96 יהיו זכאים להנחה אם נקבעה להם דרגת נכות 10% ויותר. ההנחה תינתן בקופת הרכבת עם הצגת תעודת הנכה ותעודת זהות.

מענקים לנכים המתקיימים מתגמולים מיוחדים

מענק נישואים

נכים המתקיימים מתגמולים מיוחדים בלבד (נצרך, תג"מ בגובה חפ"ר, תג"מ בגובה תט"ר) זכאים למענק עקב נישואי ילדיהם.

לקבלת המענק יש לפנות לפקיד התביעות בסניף, בתוך שנה מיום הנישואים, בצירוף אישור נישואים.

מענק בר מצווה

נכים המתקיימים מתגמולים מיוחדים בלבד (נצרך, תג"מ) זכאים למענק בר/בת מצווה לילדיהם, שישולם אוטומטית עם הגיע ילדיהם לגיל מצווה.

מענק חג

נכים המתקיימים במשך שנה לפחות מתגמולים מיוחדים או מתגמולים למחוסרי פרנסה בלבד זכאים למענק חג פעמיים בשנה, שישולם להם אוטומטית בתגמולי מרץ ואוגוסט. הזכאות נקבעת על פי הנתונים בחודש תשלום ההטבה.

פרק 10 סיוע בשיקום

נכה בדרגת נכות 10% ויותר (המקבל תגמול חודשי), שאין לו מקצוע, או הזקוק להסבה מקצועית עקב נכותו, או שהפסיד מקום עבודה עקב פגיעה או נכות או בעקבות צמצומים במקום עבודתו - זכאי לקבל סיוע לשיקומו, וזאת באחד משני המסלולים הבאים:

1. הכשרה מקצועית והשכלה גבוהה

2. שיקום כלכלי בעסק עצמאי

פקיד השיקום יסייע לפונים במתן מידע על זכויותיהם ובבחירת מסלול השיקום. תוכנית השיקום תעובד ותמומש על בסיס כישוריו של הזכאי, יכולתו הפיזית ושאיופותיו, ועל פי האפשרויות הקיימות בשוק העבודה.

שים לב,

לא ניתן לממש זכויות ביותר ממסלול אחד.

הכשרה מקצועית והשכלה גבוהה

נכה בדרגת נכות 10% ויותר (המקבל תגמול חודשי) זכאי למימון לימודים לרכישת מקצוע אם הוא עונה על אחד משלושת התנאים האלה:

1. הוא חסר מקצוע.

2. הוא נדרש להסב את מקצועו בגין פגיעתו המוכרת.

3. הוא זקוק להשתלמות מקצועית כתנאי להשתלבות במקום עבודתו ולהמשך העסקתו.

את הבקשה יש להגיש בתוך שלוש שנים מהיום שבו הוכרה הנכות.

החלטות לאישור ללימודים גבוהים ומקצועיים הן בסמכות הוועדות המתאימות לכך. הוועדות רשאיות לקבוע תנאים ללימודים על פי התרשמותן, וכן להפנות את הזכאי למוסד לימודי אחר מזה שבחר בו.

התחום או המקצוע שנבחרו חייבים להתאים לכישוריו של הנכה וליכולתו הגופנית, וכן לאפשרויות התעסוקה במשק.

הסיוע מאושר רק לתלמידים מן המניין במוסדות מוכרים הנמצאים בפיקוח ממשלתי או ציבורי בארץ (כגון המועצה להשכלה גבוהה לגבי לימודים אקדמיים, ומשרד העבודה לגבי הכשרה מקצועית).

שים לב,

לא יאושר מימון לנרשמים לתוכנית לימודים במוסדות שאינם מוכרים ואינם נמצאים בפיקוח ממשלתי או ציבורי.

בקשות למימון הלימודים יש להגיש לפקיד השיקום עד חודש לפני תחילת שנת הלימודים. **הזכאות ניתנת לשנה אחת בלבד.** יש לחזור ולהגיש את הבקשה מדי שנה, בצירוף אישורים על השגים בלימודים.

שים לב,

מי שהפסיק לימודיו מסיבות שלא נמצאו סבירות לדעת הוועדה יחויב להחזיר את כל הסיוע הכספי שקיבל מהמדינה לצורך לימודיו.

השתתפות בשכר לימוד

גובה ההשתתפות בשכר הלימוד או ההכשרה המקצועית יהיה כנהוג במוסד שבו אושרו הלימודים, אולם לא מעבר לשכר הלימוד שנקבע על ידי המועצה להשכלה גבוהה.

תקופת המימון

תקופת המימון היא בהתאם למשך הלימודים ולדרגת הנכות, כמפורט להלן:

- **דרגת נכות 19% ויותר** - מימון כל התקופה המקובלת במוסד שבו לומד הזכאי, המאפשרת לו לקבל תואר מקצועי או אקדמי או להתחיל לעבוד בתחום לימודיו.
- **דרגת נכות 10% עד 18%** (לנכים המקבלים תגמול חודשי): עד שנתיים - מימון כל התקופה המקובלת.
מעל שנתיים - מימון מחצית מתקופת הלימודים, אך לא פחות משנתיים.

דמי מחיה

נכה עשוי להיות זכאי לתשלום דמי מחיה בזמן לימודים, אם הוא לומד 20 שעות שבועיות לפחות, ובהתאם לתנאים המוגדרים בחוק ובתקנות.

שים לב,

התגמול הבסיסי כלול בדמי המחיה.

מימון לימודי הכנה לתעודת בגרות

נכה בדרגת נכות 19% ומעלה זכאי למימון לימודי הכנה לתעודת בגרות, בכפוף לאישור ועדת שיקום.

המימון ניתן לשנה אחת בלבד, והוא כולל שכר לימוד ומענק לרכישת ספרים.

מימון מכינה קדם-אקדמית

נכה בדרגת נכות 19% ומעלה זכאי למימון מכינה קדם-אקדמית, אם הגיש בקשה בתוך שלוש שנים מיום שהוכרה נכותו, ואם ועדת השיקום קבעה שהוא מתאים ללימודים אקדמיים וזקוק למכינה לשיפור השגיו הלימודיים. המימון ניתן לשנה אחת בלבד, והוא כולל שכר לימוד ומענק לרכישת ספרים.

לימודים בחו"ל

על המבקש סיוע במימון לימודיו בחו"ל להוכיח שהתקבל ללימודים כתלמיד מן המניין במקצוע שבו בחר, במוסד שמוכר על ידי הרשויות בישראל. הסיוע יהיה כפוף לתנאים ולבדיקות הנערכות לגבי תלמידים הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה בארץ.

המימון יהיה במטבעי ישראלי, בסכומים הנהוגים במדינת ישראל ולתקופת הלימודים הנהוגה במוסדות לימוד מקבילים בארץ.

לא יאושרו לימודי הכנה לקבלה למוסד לימודי בחו"ל.

שיקום כלכלי בעסק עצמאי

נכה בדרגת נכות 20% או יותר, המעוניין בעסק עצמאי לצורך שיקומו ואשר לא קיבל מן המוסד לביטוח לאומי מימון לימודים, זכאי לסיוע להקמת עסק עצמאי או לביסוס עסק עצמאי קיים.

לשם כך עליו להציג לפני פקיד השיקום תוכנית הכוללת את מטרת העסק, פירוט אמצעיו הכספיים העצמאיים ונתונים נוספים. פקיד השיקום יבדוק את כדאיות העסק ואת יכולתו של הזכאי לנהלו, וייעזר לשם כך במומחים ובאנשי מקצוע, כגון כלכלנים ופסיכולוגים.

על העסק להיות תכליתי מבחינה כלכלית (להוות מקור פרנסה) ולהתאים ליכולתו, לידיעותיו ולמגבלותיו הגופניות של הזכאי, וכן ליכולת המימון העצמית שלו מעבר לאמצעים שהמוסד יעמיד לרשותו.

הסיוע הכספי מוגבל מאוד וינתן כהלוואה שגובהה ייקבע על פי דרגת הנכות של הפונה, ובהתאם לשיעורים הנקבעים על-ידי משרד הביטחון. גובה ההחזר החדשי ייקבע על ידי הוועדה בהתאם למקרה.

החזר מס קנייה על רכישת ציוד לעסק

נכה בדרגת נכות 25% או יותר, שאושר לו מסלול שיקום כלכלי בעסק עצמאי, זכאי להחזר חד-פעמי של מס קנייה על פריט אחד בלבד שנרכש עבור העסק. ההחזר מוגבל לציוד מסחרי הקשור ישירות למהות העסק, והוא נועד לשיקום כלכלי ראשון או לביסוס עסק קיים המשמש לו כמקור פרנסה. ועדה מיוחדת תקבע את שיעור החזר ואת הציוד הזכאי להחזר. למימוש הזכאות יש לפנות למחלקת השיקום בסניף.

מענק לתשלום מסים על רכישת רכב

נכה בדרגת נכות 25% עד 49%, שאינו זכאי לרכב רפואי, אשר בחר בתוכנית שיקום כלכלי בעסק עצמאי או המשוקם בעבודה שכירה, ואשר זקוק לרכב במסגרת תפקידו ועבודתו, זכאי למענק לתשלום מסים על רכישת הרכב.

גובה התשלום לרכב ראשון הוא עד שלושה "חידושי משק" בלבד (חידוש משק - אחת לחמש שנים, או אחת לשלוש שנים אם מדובר ברכב שהוא מונית או רכב להוראת נהיגה), ובניכוי המסים החלים על הרכב הקודם לפי קביעת פקיד המכס.

ועדה מיוחדת תדון בכל בקשה ובקשה ותחליט אם להיענות לה על פי

כדאיות העסק ויכולתו של הנכה לנהלו, ובכפוף למגבלות התקציב המיועד למטרה זו.

שכיר המבקש לרכוש רכב לצורך שיקומו המקצועי יצרף לפנייה אישור של המעביד כי הרכב חיוני לביצוע העבודה.

הסיוע יינתן לפי רכב מסחרי יציג עד 2,500 סמ"ק ורכב נוסעים יציג (פרטי) עד 1,300 סמ"ק. ועדת השיקום תקבע את שיעור המסים ואת סוג הרכב המבוקש על פי סוג העבודה, העיסוק והקריטריונים המקובלים.

שיקום חוזר

נכה בדרגת נכות 20% ויותר, שגילו אינו עולה על 55, אשר קיבל אמצעי שיקום מהמשרד לביטוח לאומי באחד ממסלולי השיקום לעיל ושיקומו נכשל, יהיה זכאי לשיקום חוזר בתנאים הבאים:

1. נכותו המוכרת היוותה גורם עיקרי בכשלון שיקומו.

2. חלה החמרה במצב נכותו.

לשם כך עליו לפנות, באמצעות עובד השיקום המטפל בו, לוועדת ערעורים עליונה באגף בבקשה לראותו כבלתי-משוקם ולבקש לאשר לו שיקום חוזר.

טיפול נפשי

בנוסף לסיוע הנפשי הניתן על ידי עובדי השיקום, זכאים נכים המתקשים בתפקודם היומיומי למימון טיפול נפשי על ידי מטפלים (שאושרו למתן טיפול נפשי, בהתאם לקריטריונים שנקבעו על-ידי אגף השיקום), כאשר להערכת עובד השיקום הטיפול עשוי לשפר את מצבם הרגשי והתפקודי, ולתרום להצלחת התוכנית השיקומית.

מימון הטיפול מותנה בהסכמה בין הזכאי לבין עובד השיקום לגבי הבעיות שבהן יש לטפל, יעדי הטיפול, הערכת היכולת להיעזר בטיפול, וכן סוג, תדירות ומשך הטיפול.

זכאים להטבה זו:

- בעלי דרגת נכות 10% עד 19% (למי שנפגע לפני 1.1.1996), ובעלי דרגת נכות 20% - 49%, שיש להם קשיי תפקוד הנובעים מנכותם המוכרת.

- בעלי דרגת נכות 50% ויותר, המתקשים בתפקודם מכל סיבה שהיא.
- בני זוג או הורים של נכה, בעל דרגת נכות 50% ויותר, או נכה שסובל מפגיעת ראש בעל דרגה 20% ויותר, אם נראה כי הטיפול בהם יסייע לשיפור תפקודם ותנאי חייהם או למניעת החמרתם.

לקבלת עזרה במימון הטיפול הנפשי, על הזכאי לפנות למחלקת השיקום ולהיפגש עם עובד השיקום שלו. עם קבלת האישור יופנה הזכאי למטפל מוסמך, ששכרו ישולם ישירות על ידי מחלקת השיקום על פי תעריפי משרד האוצר לשירותים פסיכולוגיים. אם לקראת תום תקופת הטיפול שאושרה יתברר שיש צורך בהמשך הטיפול, ייבדק צורך זה על-ידי גורם מקצועי בכיר.

פרויקטים שיקומיים לנכים פגועי נפש ופגועי ראש

חונכות ושיעורי עזר

נכים בדרגת נכות 20% ויותר, הסובלים מפגיעה נפשית או מפגיעת ראש, או נכים בדרגת נכות 100% בכל סוגי הפגיעה אשר זקוקים לעזרה ולהכוונה מבחינה תפקודית וחברתית, זכאים לשירותי חונכות. נכים כנ"ל אשר אינם ניתנים לשיקום וזקוקים להעשרה אישית זכאים לשיעורי עזר.

דיור מוגן

דיור מוגן הוא מקום מגורים בקהילה עם השגחה וטיפול, הניתן לנפגעי נפש או פגועי ראש שעל פי המלצת הרופא המטפל אינם מסוגלים למגורים עצמאיים או למגורים במסגרת המשפחה. הסיוע ניתן בתנאי שהנכה מסוגל לצאת מהדירה המוגנת ולשהות חצי יום במסגרת עיסוק מפרנס או תעסוקה מוגנת. לקבלת סיוע זה יש לפנות למחלקת השיקום בסניף.

מימון מלווה ואש"ל לנכים קשים הנוסעים לחו"ל

נכה בדרגת נכות 100% מיוחדת אשר סוג פגיעתו כמפורט להלן, זכאי להחזר הוצאותיו (אחת לשלוש שנים) על נסיעה פרטית לחוץ לארץ (התשלום מחושב על בסיס דולרי אך משולם בשקלים).

שיעור התשלום (בדולרים)	סוג הפגיעה
2,500	קוודרופליגיה
2,300	עיוורון
1,800	פרפליגיה או קטוע שתי רגליים
1,500	קטוע שתי ידיים או פגוע ראש
1800–1500 (עפ"י החלטת רופא)	פגוע כוויות (צלקות)

לבקשה יש לצרף את המסמכים הבאים:

- שובר מכרטיס הטיסה של הזכאי (בסוגי הפגיעה קוודרופליגיה או עיוורון יש לצרף שני שוברים, אחד על שם הזכאי והשני על שם המלווה).
- קבלה מקורית ממשרד הנסיעות על רכישת הכרטיסים - על שם הזכאי בלבד.
- נכה בדרגת נכות 100% מיוחדת הנשלח מטעם מקום עבודתו לחו"ל, זכאי אחת לשנה להשתתפות במימון הוצאות המלווה בנסיעה זו.
- לבקשה יש לצרף את המסמכים הבאים:
 - מכתב ממקום העבודה המעיד כי הזכאי נשלח מטעמו.
 - שוברי כרטיסי הטיסה של הזכאי ושל המלווה.
 - קבלות מקוריות מחברת הנסיעות על רכישת הכרטיסים - על שם הזכאי בלבד.
 - קבלות על שהייה בבתי מלון, נסיעות משדה התעופה וחזרה בתקופת שהייה ותשלום ביטוח רפואי למלווה.
- למימוש ההטבות יש לפנות למחלקת השיקום בסניף.

סיוע מיוחד לעיוורים

השתתפות בהוצאות נסיעה

נכה עיוור בדרגת נכות 100% זכאי, בנוסף לדמי הניידות הקבועים, להשתתפות בנסיעות לעבודה, ללימודים וכן למקום התנדבותו (אם הוא מתנדב באופן קבוע לפחות שלושה ימים בשבוע).

דמי הקראה

נכה עיוור בדרגת נכות 100% מיוחדת שעובד או לומד זכאי למימון 100 שעות הקראה בחודש. המענק יינתן גם לנכה עיוור שעבד ופרש לגמלאות.

הטבות מיוחדות

שים לב,

הסיוע בנושאים הבאים מאושר על פי הסדרים מיוחדים שנקבעים ומשתנים מעת לעת. לבירור זכאות יש לפנות למחלקת השיקום.

טיפול שיניים לנכים המתקיימים מתגמולים מיוחדים

נכים בדרגת נכות 19% ומעלה המתקיימים מתגמולים מיוחדים (נצרך, תג"מ, או תג"מ בגובה חפ"ר), זכאים להשתתפות בטיפול שיניים, בגובה 50% מכל הוצאה שמעל 500 ש"ח השתתפות עצמית. נכה המתקיים מתג"מ למתבגר זכאי לסיוע חריג בטיפול שיניים עד תקרה של 5,000 ש"ח, אך לא יותר מ-50% מההוצאה בפועל.

עזרה מיוחדת ללומדים לקראת תארים אקדמיים

נכים בדרגת נכות 19% לפחות זכאים למלגה לשנה נוספת מעל למקובל לתואר ראשון, כאשר לדעת חברי הוועדה קיימת הצדקה אובייקטיבית ללימודי שנה נוספת.

נכים כנ"ל זכאים למלגות לתואר שני במקצוע שבו מומנו לימודי התואר הראשון לתקופה של שנתיים. נכים קשים זכאים להשתתפות בהוצאות מיוחדות לתואר שלישי.

סיוע בתחומי מערכות ממוחשבות

נכים קשים זכאים לסיוע בתחומי מערכות ממוחשבות. סכום הסיוע נקבע מעת לעת.

פרק 11 בחירה בין תגמולים

בחירה בין תגמול לנפגע פעולת איבה לבין גמלה אחרת

נכה הזכאי, עקב אותו מאורע, לתגמול נכות לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה ובנוסף לאחד התגמולים הבאים, עליו לבחור באחד מהם:

- נכות כללית.
- כל תגמול אחר ממשרד האוצר (למעט פיצויים מגרמניה, ראה להלן).
- פיצויים לפי חוק הנזיקין האזרחיים - כאשר הנכות נגרמה בידי גורם אזרחי.
- פגיעת איבה שהיא גם תאונת עבודה - כאשר פגיעת האיבה אירעה בשעות העבודה, או בדרך מהבית לעבודה או מהעבודה לבית.
- סיעוד ותוספת עזרת הזולת באיבה

לצורך הבחירה עליך לסור לסניף המוסד לביטוח לאומי שהוגשה בו התביעה ולחתום על הצהרה בדבר בחירתך, וזאת בתוך שישה חודשים מהיום שנמסרה לך ההודעה על החלטת הרשות המאשרת, או בתוך שלושה חודשים מהיום שנמסרה לך ההודעה על קביעת דרגת הנכות לצמיתות.

למגישים ערר על החלטת הרשות המאשרת - תוארך התקופה מעבר לשישה חודשים, אך לא יותר משלושה חודשים מתאריך קביעת דרגת הנכות לצמיתות.

נכה צה"ל המקבל תגמול נכות ממשרד הביטחון ונפגע בפעולת איבה זכאי לתגמול נכות בלבד, ופגיעת האיבה תיחשב כאילו היתה חבלה שאירעה בזמן שירותו הצבאי ועקב השירות. עליו לפנות למשרד הביטחון, שם יקבעו לו דרגת נכות המורכבת משתי פגיעותיו (יש להודיע על כך למשרד הראשי).

שים לב!

- אם לא חתמת על הצהרה - ישולם לך תגמול כנפגע פעולות איבה.
- זכות הבחירה בין שני התגמולים היא חד־פעמית.

- אם החלטת לבחור בפיצויים לפי חוק אחר, יהיה עליך להחזיר את כל התשלומים וההטבות שקיבלת מהמוסד לביטוח לאומי כנפגע איבה.
- הגמלאות הבאות אינן נחשבות לתשלום כפל ולא חלה חובת בחירה לגביהן:
- גמלה לעובדי מדינה או למשרתים בצבא קבע (פנסיה) - אם הפרישה לא היתה בגלל הפגיעה.
- כאשר הזכאות לגמלה כנפגע איבה היא עקב כמה עילות, כמו נכה שבנו נספה בפעולת איבה.
- פיצויים מגרמניה על נזקי בריאות המשולמים על ידי משרד האוצר.

פרק 12 ארגון נפגעי פעולות איבה

ארגון נפגעי פעולות איבה פועל כעמותה המעוגנת בחוק. בין מטרותיו: לשמור על זכויות הנכים נפגעי פעולות איבה ולשפר אותן, ולייצג את ענייניהם של הנכים בפני המוסדות השונים.

זכאים להתקבל כחברים לארגון נכים שהוכרו על פי חוק נפגעי פעולות איבה, המקבלים תגמולים חודשיים.

החברות בארגון כרוכה בתשלום דמי חבר.

כתובת הארגון:

רח' דרך השלום 7א' תל אביב 67892

טל' 03-6884729

פקס 03-6884724

כתובת דואר אלקטרוני: irgun@irgun.org.il

פרק 13

ערעור על החלטת המוסד לביטוח לאומי

אם החלטת המוסד לביטוח לאומי אינה מניחה את דעתך, אתה רשאי לפנות לבית הדין האזורי לעבודה ולהגיש תביעה נגד ההחלטה. את התביעה יש להגיש בתוך שישה חודשים מהיום שנמסרה לך ההחלטה.

בתי הדין האזוריים לעבודה

טלפון	מיקוד	כתובת	עיר
02-6546444	95483	רח' בית הדפוס 20	ירושלים
03-5128222	66532	רח' שוקן 25	תל אביב
04-8698000	33095	רח' פלי"ם 12	חיפה
04-6087777	16000	קריית יצחק רבין היכל המשפט	נצרת עילית
08-6470444	84102	רח' התקווה 5, היכל המשפט	באר שבע

על החלטה של בית הדין האזורי אפשר לערער בפני בית הדין הארצי, ירושלים:

בית הדין הארצי לערעורים

02-6497777		קרן היסוד 20	ירושלים
------------	--	--------------	---------

סיוע משפטי

אם החלטת לערער על החלטת המוסד לביטוח לאומי לפני בית דין לעבודה כאמור, אתה רשאי לבקש סיוע משפטי חינם מלשכות הסיוע המשפטי שעל יד משרד המשפטים. את הבקשה עליך להגיש בטופס מיוחד ללשכת הסיוע המשפטי שבאזור מגוריך.

הלשכות לסיוע משפטי		
מחוז	כתובת	טלפון
ירושלים*	רח הסורג 1, בית מצפה	02-6211333
תל אביב והמרכז	הנרייטה סולד 4	03-6932777
חיפה והצפון	שד' פלי"ם 15 א', קריית הממשלה	04-8633666
באר שבע	שד' שזר 33, (בית נועם)	08-6404526
נצרת	רח' תאופיק זייד, בניין ופא סנטר, קומה 5	04-6459444

*הלשכה בירושלים משרתת גם את תושבי אשקלון, קרית גת, אשדוד ואילת.

פרק 14 סניפי המוסד לביטוח לאומי

סניפים

המשרד הראשי שד' וייצמן 13, ירושלים • אשדוד רח' הבנים 14 • אשקלון רח' הנשיא 101 • באר שבע רח' וולפסון 6 • בני-ברק רח' אהרונוביץ 12 • חדרה רח' הלל יפה 7 • חולון רח' פנחס לבון 26, פינת ברקת • חיפה שד' פלי"ם 8 • טבריה רח' זכי אל חדיף 1 • יפו רח' התקומה 30 • ירושלים רח' שמעון בן שטח 4 • כפר סבא דרך השרון 12, מרכז שרונה • כרמיאל רח' נשיאי ישראל 11 • נהריה שד' וייצמן 62 • נצרת רח' המחצבות 3 • נתניה רח' הרצל 68 • עפולה רח' מנחם 1 • פתח תקוה רח' רוטשילד 72 • קרית אח"י אילת 50, קריית חיים • ראשון לציון רח' ישראל גלילי 7 • רחובות רח' רמז 64, פינת רח' פינס • רמלה רח' דני מס 11 • רמת גן רח' החשמונאים 15 • תל אביב רח' יצחק שדה 17

סניפי המשנה

אילת רח' מדין 12 • בית שמש רח' הנשיא 8 • בת ים רח' ז'בוטינסקי 2 • דימונה רח' ז'בוטינסקי 1 • הרצליה רח' בן גוריון 22 • מגדל העמק רח' ניצנים 45 • מרר ת.ד. 484 מיקוד 14930 • נצרת עלית רח' עמל 1 • מזרח ירושלים רח' אבן בטוטא 5 • עכו רח' גבורי סיני 4 • צפת רח' הפלמ"ח 100 • קרית גת שד' העצמאות 64 • קרית מלאכי רח' רש"י 1 • קרית שמונה רח' תל חי, בניין המשביר לצרכן) • שפרעם רח' 2/304 • שדרות רח' בן יהודה 21

הסניפים פתוחים לקהל:

בימים א',ג', ה' בשעות 8:00 - 12:30 (בסניף נצרת בימים ב', ג', ה')
ובימים ב', ד' בשעות 15:00 - 17:00 (בסניף תל אביב אין קבלת קהל אחה"צ)

קבלת קהל בבאר שבע ודימונה:

בימים א',ג' בשעות 8:30 - 14:30

ובימים ב', ד' בשעות 15:00 - 17:00

נקודות השירות

אום אל פאחס, אופקים, אור יהודה, אור עקיבא, אלעד, אריאל, בית אל, בית שאן, ביתר עלית, זכרון יעקב, חצור הגלילית, טירת הכרמל, יבנה, יהוד, יקנעם, ירוחם, ירכא, מודיעין עילית, מכבים-רעות, מעלה אדומים, מעלה אפרים, מעלות-תרשיחה, מצפה רמון, נתיבות, עוספייה-עיר הכרמל, עופרה, עלי, עמנואל, ערד, פרדס חנה, קצרין, קרית ארבע, קרית אתא, קרני שומרון, ראש העין, רהט.

לבירור זמני קבלת הקהל בנקודות השירות, נא פנו לסניף הקרוב למקום מגוריכם.

תוקד טלפוני *6050 או 1-222-6050

לבירור פרטים על קבלת קצבאות תשלום דמי ביטוח וכל מידע אחר, וכן להזמנת אישורים, טפסים וחוברות הסברה.

המוקד פועל בימים א-ה בין השעות 8:00-15:00

אגף פניות הציבור

לתלונות והצעות לשיפור ניתן לפנות לאגף פניות הציבור:

שד' ויצמן 13 ירושלים, 91909

פקס 02-6525038, טל' 02-6709070

מענה טלפוני מתקיים בימים א'-ה' בשעות 13:00-15:00

כתובתנו באינטרנט:

www.btl.gov.il

תוקד מצוקה 118 של משרד הרווחה

טיפול ראשוני, הכוונה ומידע לאנשים במצוקה, חיוג חינם 24 שעות ביממה.

בהוצאת המוסד לביטוח לאומי, הסברה ויחסי ציבור
סימן החוברת ח"ה 11, הפקה: לשכת הפרסום הממשלתית
ירושלים, אדר התשס"ט, פברואר 2009

